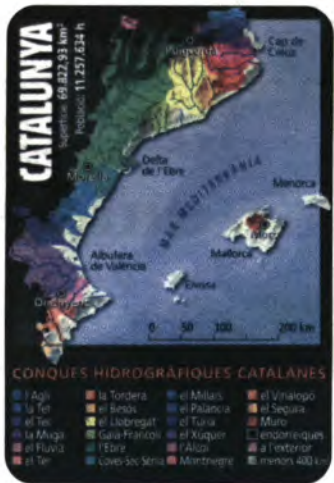

"Nosaltres que vam viure en camps de concentració podem recordar els homes que caminaven a través de les barraques aconhortant-ne uns altres, mentre els regalaven el darrer bocí de pa. En degueren ser pocs en nombre, però ofereixen la prova suficient que tot pot ser pres a un home excepte una cosa: la darrera de les llibertats humanes - triar la pròpia actitud en un conjunt donat de circumstàncies - triar la pròpia manera d'actuar" (Victor Frankl).

L'ESTEL

Amb el suport de:

GOVERN DE LES ILLES BALEARS
Conselleria d'Educació i Cultura
 Direcció General de Política Lingüística

A.P.P.E.C
 ASSOCIACIÓ
 DE PUBLICACIONS
 PERIÒDIQUES
 EN CATALÀ

www.racocatala.com/esteldemallorca
 E MAIL esteldemallorca@racocatala.com

ANY XXIII. NÚMERO 510

1° DE JULIOL DEL 2003

PREU: 2 €

CIUTAT DE MALLORCA

Fa un any que n'Antoni Sánchez és l'encarregat de la Cafeteria Mèxic a l'avinguda de Mèxic de Ciutat. Despatxa els plats combinats a 4'90€. Tel. 971 466 259

En Joan Capellà acaba d'obrir la botiga d'electricitat, alarmes sense fils i porters automàtics al carrer de Josep Robert Motta de Ciutat. Tel. 971 910 001

Durant 8 anys en Joan Verger Pocovi fou president del Consell de Mallorca. Ara, està retirat de la política, encara que està al Comitè Executiu del PP. Te despatx d'enginyer de sondejos (fonaments) al carrer de Josep Robert Motta, 12 de Ciutat. El va sorprendre el bon resultat del seu partit a les eleccions. Tel. 971 771 159

Fa 2 anys que na Carme Miralles i en Justo Sánchez regenten la Cafeteria Trui al carrer dels Foners de Ciutat. Despatxen les tapes, les hamburgueses i els plats combinats. Tel. 971 465 805

Fa mig any que na Maria Dolors Moreno ha obert la botiga de moda infantil Pitú Pitú al carrer de na Maria Antònia Salvà de s'Arenal. Tel. 971 441 123

Fa 2 anys que na Leo Janer i na Carolina Magro regenten el Bar Agrupació al carrer de Manuel Azaña de Ciutat. Despatxen berenars a 3'50€ i menús a 6'00€. Tel. 971 462 950

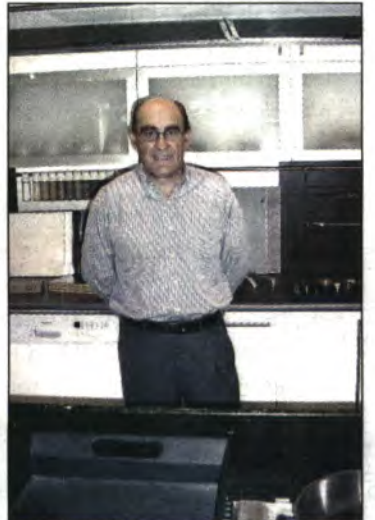
Na Maricarmen López és la mare de l'amo del Taller Gamero al carrer de Josep Robert Motta, 10 de Ciutat. Na Maricarmen, tan jove, ja és àvia d'una nina de 4 mesos. Tel. 971 461 655

Fa 6 anys que n'Antoni Rojas regenta el Taller A.R. Automoció al carrer del Cigne de Ciutat. Tel. 971 465 118

Fa 18 anys que en Manuel Rodríguez, a qui veiem amb sa filla Laura, regenta el Restaurant Les Palmes al carrer del General Ricard Ortega de Ciutat. Despatxa menús a 6'00€. Tel. 971 467 216

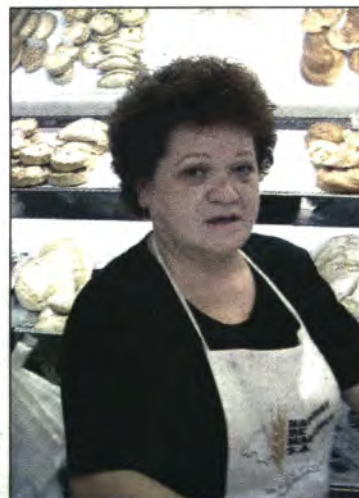
Fa 15 anys que en Mateu Palmer va obrir la botiga de mobles de cuina Caire al carrer del General Ricard Ortega, 9 de Ciutat. Tel. 971 465 591

Fa 2 anys que en Xisco Hernández regenta la botiga de mobles mallorquins Piquel al carrer Joan Alcover de Ciutat. Son pare va obrir aquesta botiga l'any 1957. Tel. 971 460 041

Fa 25 anys que n'Andreu Cendre fa restauració de motos antigues i modernes al Taller Art Moto del carrer Rikard Ankermann, 65 de Ciutat. Tel. 971 465 752

Fa 10 anys que na Teodora Plaza regenta el Forn Sant Silvestre al carrer General Ricard Ortega, 23 de Ciutat. Tel. 971 466 055

Fa 5 anys que na Cati Sánchez amb en Gabriel Gil regenta el Taller Hispània al carrer del General Ricard Ortega de Ciutat. Tel. 971 460 187

Pacte per la vida

Un nodrit grup d'entitats catalanes s'ha aplegat per fer un front comú en la defensa de la vida i la dignitat humana. Aquestes entitats proposen un nou pacte per la vida. Si bé la proposta és una novetat, encara ho és més el seu lema de partida. Un pacte per la vida només pot fer referència a una situació molt degradada, potser límit.

Efectivament, arreu dels Països Catalans, però especialment a Catalunya, s'estan donant algunes mancances que atempten directament contra els principis fonamentals de la vida humana: l'abandonament dels no nats, la proliferació de la prostitució, els maltractaments domèstics, les noves drogues entre els joves. És un panorama certament molt fosc.

No obstant això, el més greu de tot plegat és l'absència d'un clima de denúncia de totes aquestes situacions. Hi ha, fins ara, una absoluta impunitat, legal i social sobre molts d'aquests aspectes. L'avortament, l'abandonament dels avis o la violència domèstica estan adquirint una normalitat alarmant entre els catalans. La nova proposta volt trencar aquest clima de falsa llibertat que ha quedat orfe de la preocupació política, dels partits polítics i de les administracions públiques.

L'assistència social cerca el rendiment de les polítiques públiques donant resposta a uns mínims ja del tot inacceptables. Les condicions de vida de moltes llars d'avis no passen només per la higiene corporal i ambiental, cal humanitat i respecte a la dignitat humana. La protecció a la infància no sols està en garantir opcions d'oci tipus Port Aventura o Club Super 3, cal diligència per fer una televisió formativa en valors com la generositat i la superació personal. L'educació sexual dels adolescents no sols es fa amb campanyes publicitàries sobre l'ús del preservatiu, sinó traient de les planes de LA VANGUARDIA les mil ofertes de prostitució amb tota mena d'imatges que il·lustren aquesta nova mena d'esclavitud del segle XXI.

Però si totes aquestes mancances tenen solució, no així en té tota la problemàtica dels no nats, indefensos, els més innocents. Barcelona s'ha convertit en la capital de l'avortament lliure. Clínicas privades actuen amb absoluta impunitat, i el sistema públic de salut fa la vista grossa a la majoria dels casos. I davant d'aquesta realitat no es fa ni es diu res. Enrera queden aquelles protestes davant d'aquests centres de mort o tot el debat social que s'hi va suscitar.

Curiosament ha estat amb l'arribada del PP al poder que la majoria de protestes s'han silenciades. Amb el PSOE que va legalitzar el divorci i l'avortament, alguns grups titllats

de reaccionaris, tipus AFA o PROVIDA, si tenien arguments per manifestar-se. Però és ara, després de comprovar que ni Aznar ni Piqué aposten decididament per la família i la vida, que moltes entitats catalanes defensores d'aquest valors suprems decideixen ja no confiar més en les seves falses promeses.

Ara, AFA, PROVIDA o E-Cristians, entre altres, amb tota la independència de criteris que els hi dona anys de treball fet a consciència, aposten per crear un nou clima social sobre aquestes urgents necessitats. Un clima basat en l'eficàcia de la proximitat a les persones i, sobretot, en la força d'un missatge coherent i rigorós. El missatge de la vida és, pròpiament, el millor aval d'aquest pacte per la vida. La defensa de la vida, en les seves més diverses expressions, sempre serà veritat, agradi o no a qui sigui.

De tot plegat, tanmateix, en neix una pregunta. I doncs, perquè en silenci fins ara? On queda la responsabilitat d'aquest deu darrers anys d'indiferència davant la promiscuitat juvenil, l'apologia de la prostitució, els aparcaments de gents gran, les pallisses a les dones casades, el menyspreu a l'autoritat del pares, l'oblit de la formació en el fet religiós a l'ensenyament públic, No és una pregunta que tingui una resposta fàcil. La societat catalana està sobrecarregada de responsabilitats. Les famílies també. El dia a dia, fet de peatges més o menys incòmodes, fa difícil que sorgeixin líders disposats a conduir una mínima transformació social.

Certament que no seria just dir que fins ara no s'ha fer res. Ben al contrari, el treball concret i constant s'ha mantingut. El Grup d'Entitats Catalanes de la Família ha mantingut un ritme frenètic d'activitats. Moltes altres entitats també. L'eclosió d'E-Cristians.net ha estat una gran novetat. Centenars de mares embarassades amb problemes personals han estat ateses per PROVIDA. Per posar sols alguns exemples.

La pretensió de mantenir viu un discurs públic i obert sobre totes les qüestions relacionades amb la vida és el principal objectiu d'aquest pacte social i cívic. Un discurs que d'alguna manera no pot renunciar a ésser mediàtic, ni a crear opinió pública. En la mesura que això sigui així de ben segur que plouran crítiques. Com en el seu moment les va patir la plataforma digital E-Cristians.net. Però a qui defensa un dret tant bàsic com la vida, qualsevol crítica li faria riure, sinó fos perquè en molts casos s'ha comès un assassinat premeditat. Un avortament. Ω

Llorenç Prats-Segarra
campusjove@correu.vilaweb.com

Informàtica i autoestima

Aquests dies tinc una nova dada escandalosa. Fa temps, cosa d'una anyada o més, anuncià no record qui -era català, això sí- que havia aparegut on-line un torsi many anglès-català. Vaig anar-hi però aquest traductor automàtic no funcionà mai. Fa cosa d'una parell d'anys sortí un torsi many automàtic castellà-català www.internostrum.com que al principi solia funcionar-me mitjanament bé, però ara fa mig any que no em funciona. Per cert, podríeu dir-me si a vosaltres us va bé i us tradueix? (Contesteu-me, sisplau, és per a dir-li-ho a qui el gestiona i el va idear).

Tip, vaig escriure a l'encarregat de l'invent i em diu que aquest torsi many, patrocinat per la Universitat d'Alacant i la CAM és cosa d'ell, que m'instal·li el Mozilla a veure si així em va, que no el té en CD-rom perquè sembla que cap institució s'hi ha interessat (ni les nostres cultíssimes Universitats, ni la molt catalana i honorable Generalitat de Dalt, ni el molt nacionalista AVUI, ni la molt normalitzada TV3, ni la molt radical ACPV: no ningú!).

Amb molta desconfiança -a causa d'una llarga experiència sobre la pèssima qualitat dels productes informàtics en català- m'he instal·lat Mozilla, però Internostrum continua sense funcionar-me. I crec q em desinstal·laré Mozilla perquè té més problemes i incompatibilitats que no pas avantatges. Preferesc treballar bé en castellà que no pas malament en català.

Freecatalonia fou un desastre, el correu electrònic de Vilaweb és dels pitjors, el CD-roms d'anglès en català que he anat comprat són molt deficients, el Navegador en català igual et pot entelar documents que donar-te maldecaps per copiar-ne, en fi, tot així. És que no tenim informàtics-lingüistes nacionalistes amb una mica de lògica i traça? A mi em fa l'efecte que també hi anem curts.

Que vivim de mites sobre la suposada competència i efectivitat catalana que sovint en un fum de temes jo no veig enlloc.

I després els psicòlegs de la progressia nacional et vénen amb discursos sobre visca l'autoestima i fora els sentiments de culpa. I així ens va, car si l'autoestima que prediquen manca totalment de base, sols estem aixecant castells de sorra i si volen eliminar artificialment tot sentiment de culpa sols crearan psicòpates, irresponsables i ineptes...com si en tinguèssim pocs!!

En fi: progres nostrats, tòpics idiotes i d'altres terribles calamitats que ens extingeixen.

(Breu Lapidari desmentidor).

I el Crist? És un anarquista que va triomfar. És l'únic" (Malraux). Tinc malícia als jueus perquè han donat al món aquell home, Jesús (Hitler, en "diari de converses en la taula"). El Crist és la font més rica de força espiritual que un home pugui conèixer" (Gandhi, el major independentista de la Història). El món serà salvat per la bellesa...i la bellesa és el Crist (Dostoievski). Ω

Necessitam comercials arreu de la nació catalana i especialment a Eivissa i a Menorca. Telefonau-nos a l'Estel. Tel. 971 265 005

M a l l o r q u í
La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, és oficial a Mallorca.
Els teus fills tenen el dret i el deure de saber-la. Exigeix escoles catalanes al teu poble o barriada

Laporta i Ortí, nous presidents del Barça i del València

Joan Laporta i Jaume Ortí són els nous presidents del Barça i del València respectivament. A Can Barça els resultats van mostrar una sorprenent distància entre la candidatura més votada (Laporta) i el principal favorit a priori, Lluís Bassat. Laporta va obtenir un 52,6% dels vots i Bassat el 31,8%, en unes eleccions que van batre el rècord de participació i de vots totals de la candidatura campiona. Els culers han escollit la via del canvi sense embuts, després de 4 anys d'enfonsament sense fi de l'entitat. I han escollit un president nacionalment immillorable, després d'anys de presidents afins al PP. No ha guanyat per això, però ho ha deixat clar sempre que ha pogut: el Barça era i ha de tornar a ser una de les referències de la nostra terra.

Pel que fa al València el president elegit va ser Jaume Ortí (reelegit, vaja), amb el recolzament del 55% de les accions del club (recordem que el València és S.A.). L'altre candidat, Paco Roig, va obtenir el recolzament del 37% de les accions. Per tant, continuïtat al València.

Re: Laporta i Ortí, nous presidents de Barça i València

extret de vilaweb:

Al Quebec, durant un grapat d'anys, va semblar que no passava res. Políticament no passava res. Però per sota el país anava canviant

els seus fonaments amb pas decidit. D'aquella època els historiadors n'han dit "la revolució tranquil·la". Tinc, des de fa mesos, la impressió que som nosaltres els qui vivim ara aquesta "revolució tranquil·la". I la tinc per que es van succeint els indicis, les puntes dels icebergs. La victòria aclaparadora de Joan Laporta n'és una més.

Laporta ha guanyat bé. Molt bé. Evidentment no ha guanyat per ser nacionalista, sobiranista o independentista. No es presentava a president de la Generalitat i hauria estat absurd que hagués fet ús de la seua ideologia en aquestes eleccions. No ha guanyat per catalanista sinó pel que sap fer i perquè és la millor alternativa avui. Però és radicalment catalanista i tothora ha volgut deixar clar el seu posicionament i ha repetit una vegada i una altra que el Barça ha de ser un abanderat del nostre país; un pilar del catalanisme. Ací és on està la clau: després de trenta anys de directives, diguem-ne, en l'òrbita del PP els socis han votat Laporta i ho han fet posant a les urnes el nombre de vots més alt de la història. Sense neguit ni recança, malgrat les insinuacions de "radical" que alguns han volgut fer. Conscients que les velles fórmules estan caduques, que cal un aire nou i fresc.

Els socis han votat convençuts de què Laporta representa el canvi necessari per a tornar a anar bé. I ho han fet confiant en una generació

nova, dels quaranta anys, oberta al món, capacitada com mai abans, ambiciosa i gens poruga, com ha demostrat Laporta amb l'afer Beckham. Per això el canvi s'ha fet possible. Sense traumes. I passant per damunt de les previsions, dels grans noms i les llargues ombres.

Ara la principal institució esportiva del país estarà dirigida per un jove nacionalment impecable i capaç de generar entusiasme. I aquest és un canvi transcendental que se suma a altres en espais molt diversos i que podrien estar-nos indicant, tots ells, que la nova transició ja està en marxa i que pot portar molt lluny el nostre país. Molt més lluny del que tots els protagonistes de l'anterior transició política van poder imaginar.

Vicent Portal

[/i] creieu que té rao? estem vivint una revolució tranquil·la cap a la independència? tornem a tenir una altra oportunitat com la del 79? tot és possible? jo no soc pas tant optimista com en Portal però crec que veuré amb els meus propis ulls la independència.

[Respondre]

En Portal és molt optimista, i alhora descuidat.

No crec. Acabava de llegir l'article d'en Portal i ja pensava que era, en opinió meua, exagerat. El Llauredó ha volgut vendre una imatge "catalanista", i ha estat l'últim. El

Laporta no ha volgut posar la política com a imatge: crec que l'han votat per ser jove, ambiciós, i demostrar que sap negociar i té contactes -el seu equip és molt bo-. Molta gent desconeix que és simpatitzant d'ERC (gràcies Oriol per comentar-m'ho).

Salut! I recordeu, el futbol és l'opi del poble avui en dia... ;)

[Respondre]

En Llauredó catalanista o vividor?

Llauredó? No fotem ...

No fotem home, en Llauredó pot ser catalanista, però com a persona, com a (possible) president, és un senyor molt trist. Que ho preguntin als del Lleida, club que es va carregar no fa massa anys. En Llauredó és el típic populista estil Gaspart (fins i tot se li assembla en la manera de destrossar el català que té -osea, mantaneu-), i regalant pernils va aconseguir 6000 firmes, de les quals un 22% eren falsificades, i de les 4000 que li van quedar només l'han votat 987 persones, i jo que me n'alegro. Era el PITJOR CANDIDAT de tots, de llarg.

Després de tot sembla que el soci del Barça té una mica de cervell per arraconar mamuts freakis estil Rovira (patètiques les seves intervencions titllant Laporta de 'RADICAL' i intentant desesperadament captar el vot nuïsta) i Llauredó. Ω

Aznar, genuí representant del franquisme

Als set anys del govern Aznar, aquest ha aparegut com el representant genuí de les institucions heretades del franquisme. Tant és així que estant caient a trossos el propi pacte constitucional, els pactes de la Moncloa del 77, entre els partits que se reclamen de la classe obrera i dels drets nacionals, per una part, i per altra part el govern Suárez, representant de les institucions franquistes.

N'Aznar ha aconseguit no només posar a tots els sectors majoritaris de la població en contra seva, des de Galícia a Andalusia, sinó que ha accelerat la "mafiosisació" de la economia. Al mateix temps, la seva submissió, heretada d'en Franco, a l'imperialisme nord-americà, ja passa de

rosca..., doncs n'Aznar s'ha convertit, per mèrits propis, en l'escolanet "llepaculs" d'aquest nazi-feixista que és en Bush.

I és que quant els treballadors i els joves se plantegen, de major a menor coincidència, la abolició de l'antidemocràtic entramat institucional de la monarquia, quan les masses xoquen amb les institucions a cada qüestió important de la vida social i política, quan milions es plantegen al carrer la satisfacció de les seves demandes, sembla que és el moment de parlar de democràcia. Però la democràcia consisteix en que els treballadors tinguin dret a defensar les seves reivindicacions i a organitzar-se en partits i sindicats de classe, en que les organitzacions que parlen en nom seu lluitin units contra els retalls de la democràcia, contra les priva-

titzacions i en defensa de les seves pensions, de la seguretat social i de totes les conquestes socials.

Què volen els treballadors i els joves? Allò que els ha dut als carrers per milions: la defensa de la educació pública, els drets laborals contra el decretàs, el rebuig a la guerra i el respecte a la voluntat de la majoria, solucions democràtiques al problema d'Euskadi, fer fora aquest govern de franquistes per tal d'implantar un vertader govern socialista que dugui un règim democràtic. Els treballadors i els pobles de l'Estat espanyol no poden oblidar-se d'un Prestige que segueix vomitant vernis, del tremend retrocés de les seves condicions de vida i treball patit aquests anys, del franquisme que nega el dret d'associació política i fomenta la guerra i l'enfrontament. Això

és el que demanen a en Zapatero i a en Llamazares i no que facin de "lleial oposició".

Els milions que s'han manifestat al carrer aquests darrers mesos tenien raó quan assenyalaven a n'Aznar com un perill per a la democràcia, quan deien que això no és democràcia, quan onejaven banderes republicanes. Perquè democràcia és respecte a la voluntat popular, als drets de la majoria trepitjats pel Tribunal Suprem, herència del franquisme. El recolzament que li dona el Tribunal Constitucional de la Monarquia dona la raó als qui pensam que democràcia és República. Ω

PERE FELIP BUADES

A C U D I T S

Es troben dos amics i un li diu a l'altre:

- No saps el que em va passar ahir. Arribo a casa i em trobo la meua dona al llit amb un culturista. El cas és que, per a sorpresa meua, el paio va i m'agafa pel coll, m'empeny a un racó, em pinta una ratlla a terra i em diu: "Si trepitges aquesta ratlla et mato". I tot seguit se'n torna al llit amb la meua dona a continuar els jocs de llit.

- Quina situació! I tu que vas fer?

- Jo? Que es creia aquell paio! Quan no mirava, trepitjava la ratlla!

FILLS I PARES

Un fill ha trobat xicota per casar-se i ho comunica a son pare:

- Pare, he trobat l'amor de la meua vida i m'hi caso.

- Ah sí? I qui és?

- La Marieta, la filla del carnisser.

- La Marieta? Ostres, fill... ho sento, però no t'hi pots casar. En realitat és la teua germana. Quan jo era jove vaig fer alguna ximpleria i... en fi, esperava no haver-ho d'explicar mai, però ara no em queda altre remei: és la teua germana.

El pobre fill se'n va ben disgustat, ja que li havia costat molt trobar xicota per a casar-se, però al cap d'uns mesos ja n'havia trobat una altra i ho torna a explicar al pare:

- Pare, he trobat l'amor de la meua vida i m'hi caso.

- Ah sí? I qui és?

- La Teresona, la filla del sabater.

- La Teresona? Ostres, fill! No sé com dir-t'ho, però també és germana teua.

- Collons, pare!

- M'has de comprendre, fill. Ta mare i jo passàvem un mal moment i... ja se sap...

Fotut, altre cop, el fill deixa la segona xicota. Però aconseguix sortir-se'n i al cap d'un any i mig, va al pare amb una altra candidata:

- Pare, he trobat l'amor de la meua vida i m'hi caso.

- Ah sí? I qui és?

- (acollonit, però ferm) La Rosa. És òrfena de mare i a més a més negra.

- Me cago en l'olla!

- No fotis, pare!

- Vaig anar de voluntari a la Creu Roja... encara era jove... tu eres molt petit... ta mare i jo volíem viure la vida...

El fill no ho suporta més i se'n va plorant a la seva habitació. La mare, alertada pels sanglots, se li acostava i li pregunta què li passa.

El fill, destrossat, li explica les tres temptatives:

- Mare, em volia casar amb la Marieta i resulta que és germana meua, perquè el pare, de jove... en fi. També amb la Teresona i el mateix, i fins i tot amb la Rosa. No puc més!

- Fill meu -respon la mare- casa't amb la que et surti dels ous, que aquest paio no és el teu pare!

Ringggggggggggggggggggggg!!!!!!

-Digui?... No. S'equivoca.

La Rosa, que està pendent de la trucada, pregunta al seu marit:

-Qui era amor meu?

-Res. Un que es pensava que això era el Marroc.

-Per què ho dius?

-Doncs, perquè m'ha preguntat si hi havia moros a la costa.

Un metge forense practica l'autòpsia a un home que té un penis enorme. Guarda aquest membre descomunal en un pot amb formol i se l'emporta a casa per a la seva col·lecció particular de curiositats anatòmiques. Quan la seva dona el veu, aquesta no es pot estar d'exclamar:

- Ostres! De què s'ha mort el veí del 3r pis?

Un capellà va trobar a faltar el paraigua. Convençut que l'hi havien robat va decidir, per veure si així l'hi tornaven, utilitzar d'una manera discreta el sermó del diumenge, que anava sobre els 10 manaments. I així va parlar:

- Primer manament: Estimar Déu sobre totes les coses. I qui estima Déu també estima el rector de la seva parròquia, i les coses que li pertanyen, com ara el paraigua.

- Segon: No diràs el nom de Déu en va. I qui no diu el nom de Déu en va, tampoc no pot jurar que no s'ha endut el paraigua del rector, si és que se l'ha endut.

- Tercer: Santificaràs les festes. I com podria santificar les festes algú que hagués pispat el paraigua del seu rector?

- Quart: Honoraràs pare i mare, i també el rector de la teua parròquia i les seves pertinences, com és ara un paraigua.

- Cinquè: No mataràs. I qui no mata, també respecta el paraigua del rector.

- Sisè. Merda! ja sé on tinc el paraigua. Ω

EL SILENCI-DELS DEMÒCRATES UNITS

GUILLEM SOROLLA, ANNA NOTÍCIAS.

Alí Lmrabet, l'humorista magrebí empresonat al Marroc per 'injúries al rei' s'està morint després de més d'un mes en vaga de fam.

I els demòcrates espanyols callen.

Els demòcrates espanyols de tota la vida es dediquen a escridassar-nos amb altres missatges d'alt contingut ètic. Que si s'estan refent les tradicionals relacions d'amistat hispano-marroquina tan malmeses després de l'episodi èpic de Peregil; que si cal la unitat de tots els demòcrates per a impedir que els enemics d'Espanya ocupen la diputació d'Àlaba; que si anem a tindre una nova constitució europea sense que això afecte el més mínim ¡Oh, miracle! la hiperbòlicament democràtica constitució espanyola, ...

Els demòcrates són bons amics de rei del Marroc, aquell gran demòcrata també de tota la vida. Comparteixen amb ell els valors ètics que caracteritzen els demòcrates d'arreu del món: l'amor per la Llibertat (del poble saharauí) i l'ànsia de Justícia Social (als polígons industrials de Tànger).

Són aquesta mena de valors, i no cap d'altres, els que fonamenten la unitat dels demòcrates d'Espanya i del món.

La unitat dels demòcrates és ara més necessària que mai. Perquè els malvats estan sempre a l'aguait, esperant només un signe de feblesa per a llençar-se a imposar els valors de la violència i la crueltat.

Els malvats tan prompte intenten conquerir l'espanyolíssima diputació alabesa, amb l'argument canallenc d'haver tret més vots que els demòcrates, com intenten arrasar amb els papers de l'arxiu de Salamanca tot adduint l'argument impresentable de que són seus i se'ls varen furar uns altres demòcrates de tota la vida a punta de canó.

La gent roïna està envalentonada, d'això no cap el menor dubte. Ara, sembla que pretenen, a més a més, interrompre el normal funcionament del sistema productiu (ja ho estan fent a França i a d'altres indrets) amb la pretensió intolerable de que els rics paguen la seguretat social dels pobres o, el que és el mateix, que als pobres no se'ls note que són pobres. ¡Mai no ha estat tan insultada la Democràcia!

En la seua bogeria violenta i assassina els roïns arriben a definir-se com REPUBLICANS, i front a això qualsevol actitud dubitativa per part dels demòcrates cal que siga condemnada i bandejada. ¡Que reben ten si volen els periodistes passats de moda que pretenen amenaçar-nos amb les seues vagues de fam! ¡Deixeu morir a tots aquells que passen fam, voluntàriament o involuntària, sense preocupar-vos si són bons o dolents: Deu ja sabrà quins són els seus!

València, 10/06/2003 Ω

AMB LA V DE BERGÉ

L'ONU posa fi a gairebé 13 anys de sancions sobre l'Iraq

Jorge

Estic marejat de sentir plorar gent empenyada perquè el Pacte ha botit. La plorera no mena enlloc. Que ja no se'n recorden, que el Pacte comandava rinxo-rinxo? N'hi ha hagut prou que la pressió mediàtica espanyolista hagi fet capgirar el rinxo perquè n'hi hagi un fester que a hores d'ara es tallin les venes. Els del Partido Popular, fa quatre anys, l'endemà de la sambatuda, en lloc de posar-se a plorar, feren una altra cosa: es posaren a donar branca al Pacte i no han amollat el verdanc en tots aquests quatre anys fins que l'han fet botir. No sé per què el mallorquinisme, l'ecologisme i l'esquerra ara no comencen a fer igual. En saben més, els del PP, de fer propaganda i de fer votera. Ara mateix, mirau com, a l'autonomia de Madrid, les coses els són anades malament; però ningú no ho diria. Què fan ells? Procuren parlar-ne poc i llevar importància a Madrid. Si hi haguessin guanyat, ara resultaria que Madrid és el punt més important de la Terra.

Sempre som estat del parer que, en aquest món, no triomfen les causes més justes. Triomfen les que es divulguen més. Si el mallorquinisme no es fica dins el cap d'una vegada que serà la propaganda allò que el farà triomfar (i encara a la llarga) i no la bona al·lotesa, està ben arreglat. Els partits espanyols PP i PSOE han comptat de fa vuit o nou mesos ençà amb quatre o cinc canals de televisió d'àmbit estatal espanyol que no se són aturats en cap moment d'escampar el dilema Aznar-Zapatero, Aznar-Zapatero. Quants de canals hi ha haguts en tot aquest temps a disposició del públic mallorquí que hagi escampat un dia darrera l'altre el dilema Munar-Sampol? Cap ni un. Imaginau-vos que n'hi hagués haguts quatre o cinc, de canals, fent aquest cantet, i només dues televisions locals anomenant qualque pic n'Aznar i En Zapatero. Quin resultat hi hauria hagut? El mateix? Pen-

La nostra lluita

sau-vos-ho!

L'esculada només la se'n poden haver duita els qui es creien que Espanya, en autonomitzar-nos, ens donaria una arma que més prest o més tard ens podria servir per a la nostra reconstrucció nacional. Els espanyols no són beneïts. Les eines de cap a la nostra reconstrucció nacional ens les hem de donar nosaltres mateixos. I la més fonamental de totes és la construcció d'una xarxa nacional pròpia de mitjans de comunicació de masses. La participació en els festivals electorals espanyols i en les institucions de l'Estat de las autonomias -i en les autonomies de l'Estat-, ha de ser un front més, i no precisament el principal, en què el nostre Moviment de Reconstrucció Nacional ha de prendre part. El camp de batalla l'hem de triar nosaltres, no ells.

La nostra lluita no és com els cent metres lllisos. És una marató a generacions vista. La nostra Pàtria té una dimensió territorial que no s'acaba a les vores de l'illa de Mallorca i transcendeix fins a Salses, Guardamar, Fraga i l'Alguer. Idò igualment, la nostra Pàtria té una dimensió temporal que no es redueix als dies que Déu ha donats a la nostra generació. Som compatriotes d'En Guifré el Pilós, d'En Jaume I, d'En Ramon Llull, d'En Muntaner, d'En Joanot Martorell, de lo Tort Ballester i ho som dels compatriotes que naixeran d'aquí a deu, cent o dos-cents anys. Ens perdonarien les futures generacions de mallorquins que ara féssim coc coc per una esculada que hem patida dins unes eleccions autonòmiques espanyoles? Un soscaire electoral no és res, absolutament res, devora la vida d'una nació. I més un soscaire dins unes eleccions convocades i ambientades per l'Estat que ens vol fer desaparèixer com a nació. Més

motiu tenien els primers cristians per tirar la tovallola quan crucificaren el seu líder, Jesucrist. La Fe en llur causa i, sobretot, la predicació obstinada d'aquella Fe, va fer que llavors, en lloc d'acabar-se tot, el cristianisme no fes més que començar precisament.

Sé cert que ara n'hi ha que passen un guster de veure el mallorquinisme amb la cagarel·la que li regalima pel coll de la camisa per una llenegada que ha pegada en unes eleccions que bé ha procurat l'Estat ambientar segons els seus interessos, això és, repetesc, dins l'ambient o tries n'Aznar, o tries En Zapatero.. Idò no. Això no pot ser. Amb bona mar tothom és bon mariner. És ara precisament, quan té més mèrit que mai resistir, reprendre la lluita amb totes les correccions que calgui. No quan el vent bufa vent en popa. Només està vençut el qui es dona per vençut. No hi ha cap nació en el món que tot li vagi damunt rodes. Sempre hi ha alternança de victòries i de desfetes dins la Història d'una nació. I és precisament en no defallir en les èpoques de derrota quan més es veu la força d'una nació. El miracle alemany justament es va començar a produir quan Alemanya estava ocupada pels aliats i capolada pels bombardejos de la II Guerra Mundial.

Així és que fora son i fil a l'agulla de bell nou i com més aviat millor. I no ens ha de fer por que ens diguin il·luminats. A l'enrevés: quan ens ho diran, senyal que hem pegat allà on toca. La Pàtria ens ha de menester esperançats, il·lusionats, coratjuts i combatius. Perquè si anam pel món així com ells voldrien, decebuts, escagassats, derrotats i mans plegades i empenyats amb el nostre propi poble, a la Pàtria no li feim més que nosa. Ω

JORDI CALDENTEY
jjcaldentey@hotmail.com

La solució a totes les vostres problemes:

- Karl Marx

- La bíblia

Adiu:

<http://wave.prohosting.com/~fortesa/Constitucio.html>

<http://wave.prohosting.com/~fortesa/Constituci%F3/Destacats.html>

<http://wave.prohosting.com/~fortesa/Constituci%F3/biblia.html>

- Engels

- Mein Kampf

- Lo Coran

- ...

El secularisme militant és part constitutiva i indivisible del jacobinisme q ens extermina i especialment q us extermina. Si sou intel·ligents, no li doneu de menjar. Luter encetà la modernitat defensant la lliure consciència amb la interpretació lògica de la Bíblia sense les pressions de la monstruosa organització vaticana q colonitzava els països germànics. La primera revolució moderna: la independència dels calvinistes holandesos contra la Bèstia hispanopapista dels Àustries. Estats Units, primera democràcia moderna (la primera antiga fou l'atenencia i la medieval la catalana), es basà en el calvinisme i la maçoneria per trencar amb l'absolutisme. Les mones i micos francesos van voler copiar la democràcia estadounidense des d'un tarannà anticristià i ens donaren 30 anys de guerres i l'invent del jacobinisme (més monstruositats).

Coralament,

Ricard.

I a monde que se cal demandar se son dins la societat o endefòra.

Ai d'amic testimoni de Jovà que m'an dit en 1984, a la mort del meu pare, per me rassurar e en me donar una Bíblia : « aquí traparàs solucions als teus problemes » ...

La Bíblia, i no pas les sectes, és l'origen de la llibertat, del capitalisme, dels drets humans, dels drets socials, de les ideologies utopistes, del liberalisme... No siam ignorants. Entenguem una mica la Història, rai! (Us recoman Arnold Toynbee). Ni desagraïts (q també és monstruós).

Es realment malastrós de veire lo retard d'aquel occitanisme que se gaita lo monilh de la "Revolució" cubana.

Jacme@occitania.org

-- Ofm <ofm@occitania.org> a écrit : > Adisiatz a totis,

>

> Ende segudar ame la question de la decentralizacion , vos

> envoii un tèxte del grope bearnés "Anaram Au Patac" que

> presenta una analisi diferenta del Partit Occitan, encara

> que partegen visions comunas.

>

> Ofm

>

> NON A LA DECENTRALISATION. LIBERALE ! Ω

CIUTAT DE MALLORCA

Fa 2 anys que n'Elena Bestard i n'Esteve Garí regenten el Restaurant La Capella al carrer de Manacor de Ciutat. És un club on el migdia despatxen menús a 10'62€. Els dijous a vespre hi ha sopar tertúlia i els divendres i dissabtes actuació de tres humoristes. Reservau taula per sopar al 971 770 966

Fa 30 anys que en Jaume Garau de Sant Jordi amb na Maria Cladera de Llubí, regenta la fàbrica de manufactures de plàstic Palma Platz al carrer de Lluís Martí, 60 de Ciutat. El seu sogre, Jordi Cladera de Llubí, va obrir aquesta fàbrica fa 50 anys a la barriada des Fortí. Tel. 971 274 494

Fa 14 anys que en Gabriel Pujol regenta la Cafeteria Dual al carrer de Manacor, 82 de Ciutat. Despatxa menús a 6 €. Tel. 971 248 606

Fa 12 anys que en Josep Antoni Viada de Barcelona va obrir l'empresa Instal·lacions elèctriques Viada al carrer Joan Bauçà, 36 de Ciutat. Tel. 971 247 420

Els germans Calvo són els amos joves de la Relotgeria Calvo que va obrir son pare l'any 1950. relotgeria, joieria, trofeus i argenteria. També són els amos de del Club de Futbol Relotgeria Calvo: són 4 equips que juguen a son Malferrit; Alevins, infantils, cadells i juvenils. També són els amos del Bar Relotgeria Calvo i de l'Agència de Viatges Calvo. Tel. 971 468 962

Fa 33 anys que en Rafel de Peguera va obrir la botiga de venda de Tractors Mobesa al carrer de Manacor, 91 de Ciutat. En Rafel, que és l'amo de sa Possessió de Peguera, son para ja ho era, conrea unes 2000 quarterades a Peguera i aconsella als seus clients la màquina que els convé a la seva explotació. Tel. 971 272 188

Fa 13 anys que na Maria Dels Àngels Rosselló va obrir la Guarderia Gent Meneda al carrer de Juan Bauçà, 40 de Ciutat. Tel. 971 248 528

Villatoro treu importància a la castellanització de TV3

En una entrevista al diari *Avui*, Vicenç Villatoro (Director general de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió (CCRTV)) treu importància a les queixes dels catalans per la llengua emprada a TV3.

Fragment de l'entrevista:

Periodista Avui: El programa del Buenafuente també és potent en un altre sentit: les crítiques per l'ús excessiu del castellà són freqüents. Això també es diu de la Júlia Otero.

Villatoro: No hi ha cap raó per la qual *Una altra cosa* no pugui ser en català. La vocació de TV3 és emetre en català tots els moments, però el programa és un producte mediàtic impressionant. Tinc la convicció que el fet que hi hagi castellà no és la causa de l'audiència que obté, que és extraordinària.

Periodista Avui: Aleshores...

Villatoro: El que passa és que, en un cert sentit, al Buenafuente, aquesta capacitat de comunicació que té, com en el cas del Mikimoto, li demana una comoditat davant de la càmera que fa que de vegades faci coses que no estan en la línia de TV3. A aquestes personalitats comunicatives és difícil dir-los "vostè ha de fer això, això i això". Van en lot, les virtuts i els problemes, que són reals. L'Andreu Buenafuente, que és un personatge extremadament transversal en la societat catalana per al grup de la seva generació, és conscient dels requeriments de TV3 i la Júlia Otero també. Crec que hem d'apreciar, en la temporada que ve, una millora en aquest aspecte.

Espero que la millora per la temporada que ve sigui important.

L'actitud d'en Buenafuente és molt en la seva línia PS Cera, defensa el catalanisme i fot unes crítiques bastant grans al govern, però de independència res. Igual que l'alpinista Sergi Mingote, un professional excel·lent en l'escalada, però bastant incongruent mentalment. És del PSC, que no va fer res a favor de TV3 i Catalunya Ràdio, sobretot al començar, i ara són dos mitjans bastant convergents, cosa natural si tenim en compte va ser CiU qui els va impulsar, encara que penso que tenen més virtuts que defectes. Però com que li financen l'expedició a l'Everest surt amb una bandera dels dos mitjans, als quals diu que admira, caldria aclarir-li el que opina Montilla d'aquests dos mitjans. Però a més, el fals surt amb una estelada, així es fot a la butxaca els catalanistes i els que no saben ni què vol dir l'estelada, molts votants del partit al qual és afiliat, el PSC.

Me n'he anat de la olla, però aquesta gent em posa molt nerviós, encara que he d'admetre que fan més servei que nosa, al país, un amb audiència cap a TV3 (millor que mirin el Buenafuente que Antena 3 o Tele 5), l'altre amb la presència al cim del món Ω.

Maria Alberdina

- Centre de dia per a Persones Majors
- Assistència a Domicili
- Serveis Assistencials
- Activitats

Tel. 24 H
667 447 947

C/ Trencadors, 1 bis
07600 El Arenal
Tel.: 971 445 101

La Limbomba
Desde 1941

Pamboleria
Plats Calents
Postres Casolans

Camí dels Reis, 50
Génova
07015 Palma
Tel.: 639 985 094

BAÑERA NUEVA SIN OBRAS
3 horas

RECIBIRSE INSTALACIONE

7F465440

BSB
BAÑERA como BAÑERA

PARTICIPACIÓ CÍVICA MÉS INTENSA

Convidada i estimulada pel bon amic CLIMENT GARAU I ARBONA - aquest vell i infatigable lluitador per la defensa d'uns Països Catalans més consolidats i ben solidaris -, alguna gent de Mallorca hem tengut l'oportunitat de participar recentment en unes jornades força interessants.

Durant dos dies seguits, divendres i dissabte, 6 i 7 de juny de 2003, assistirem a les Terceres Jornades de l'Opinió Catalana, que es varen realitzar a la ciutat de Reus - capital de la comarca del Baix Camp -.

Centenars de persones de totes les edats, condicions i terres dels Països Catalans s'arreglaren al Palau Bofarull, per seguir amb molt d'interès i força curiositat les diverses intervencions que s'hi exposaren, i que giraven entorn d'un dels assumptes de més ardent actualitat entre nosaltres: "Noves formes de participació política i fet nacional".

A l'acte inaugural, intervingueren XOSÉ MANUEL BEIRAS, representant del Bloque Nacionalista Galego, i SUSO DE TORO, portaveu de Nunca Más.

Tots dos parlaren sobre "Mobilitzacions ciutadanes i identitat nacional a Galícia".

La ponència inicial anà a càrrec del periodista, professor titular de la Universitat Ramon Llull, i director adjunt del diari Avui, ALBERT SÁEZ.

Hi desenvolupà el tema "Fem política, mobilitzem la societat".

A la primera sessió, que girà entorn de la temàtica relacionada amb les "tensions i complicitats entre partits i moviments ciutadans", intervingueren NÚRIA CAMPS, gerent del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament; CARLES CAMPUZANO, diputat al Congrés espanyol per Convergència i Unió; i ANTONI PUIGVERD, catedràtic de llengua i literatura catalanes, periodista d'opinió.

A la segona sessió, que girà entorn del tema relacionat amb "El compromís nacional a les noves xarxes no governamentals", intervingueren SANTI BOLÍVAR, membre d'Intermón Oxfam; MÓNICA SABATA, membre del Consell Internacional del Fòrum Social Mundial; i JORDI VIA, membre de la Xarxa d'Economia Solidària.

A la conferència de cloenda, intervingué SALVADOR CARDÚS, doctor en ciències econòmiques a la Universitat Autònoma de Barcelona, i subdirector del diari Avui.

Les intervencions desplegades per aquest grup de persones, ben enteses en la matèria, serviren perquè, des del públic, s'anassin fent preguntes i observacions relacionades amb la temàtica de què es tractava.

Val a dir que, de Mallorca, hi assistiren 7 persones, com a mínim. Mentre que, del conjunt dels Països Catalans, s'hi superà el nombre de tres-centes.

Unes jornades com aquestes serveixen sens dubte per facilitar l'intercanvi d'opinions entre persones de distintes contrades, amb les quals es té l'oportunitat de compartir plantejaments, experiències i vivències; alhora que permeten besllumar camps d'actuació possibles als redols on treballa cadascú.

S'hi detecta també la necessitat d'anar enfortint aquelles polítiques que afavoreixin i impulsin perspectives més genuïnament d'esquerres, ecolò-

gistes, republicanes i catalanes; com a sortida més escaient per a assolir més nítidament a tots els territoris el pes polític que ens correspon, tant dins el conjunt de l'Estat espanyol, com dins Europa i dins el món.

Hom n'arriba a extraure algunes conclusions, que permeten encetar iniciatives tendents a procurar una participació cívica molt més intensa entre nosaltres.

S'hi veu cada cop més clarament que s'han de cercar i trobar, impulsar i implantar noves formes de participació política en la construcció de les nostres societats respectives.

Tant pel que fa a l'aixecament d'una nova Europa.

Com pel que respecta a l'autogovern dels nostres pobles.

Com pel que comporta la defensa i el manteniment de la nostra identitat, tan malmenada per les embranzides d'unes societats capitalistes cada cop més mercantilitzades i americanitzades.

Ens cal entrar molt més a fons en l'anàlisi i la reflexió relatives a la participació cívica. I que aquesta tasca es faci sense cap d'aquells constreïments que acostuma a imposar la disciplina partidista de les formacions que conformen el panorama polític actual.

N'hi ha que consideren, per això mateix, que fa falta recaptar l'aportació sempre enriquidora de persones que, per la seva trajectòria personal o la seva pertinença a organitzacions i entitats cíviques interessades en la construcció del nostre país, poden contribuir activament i eficientment a assolir aquell objectiu polític que es considera primordial: la constitució d'uns Països Catalans lliures, plenament sobirans i marcadament solidaris.

N'hi ha que són de l'opinió que les mobilitzacions ciutadanes, malgrat arribin a ser multitudinàries i nombroses durant un cert temps, corren el perill d'esdevenir estèrils i amb molt poca repercussió pràctica, si no s'aconsegueix lligar-les d'alguna manera a qüestions que tinguin molt més a veure amb la identitat nacional.

Per això, es treballa intensament en la tasca de lligar la mobilització social a una praxi política nacional. Lògicament, això arriba a crear tensions i complicitats entre partits polítics i moviments ciutadans.

A la llarga, emperò, contribueix a implantar nivells de compromís nacional molt més intensos a l'interior de les noves xarxes no governamentals; alhora que impulsa un treball associatiu en xarxa que contribueix a enfortir la normalització nacional.

En qualsevol cas, l'increment d'una participació cívica molt més intensa, hi esdevé del tot imprescindible. Ω

Cecili Buele i Ramis.
Mallorca

CIUTAT DE MALLORCA

Fa un any que en Xavier Sánchez i en Joan Borràs s'associaren per obrir la Fusteria Borràs-Sánchez al carrer Fornaris, 20 de Ciutat. Abans eren assalariats i ara són els amos. Són fusters primers que fan mobles, portes, mobles de cuina... Tel. 971 274 774

Fa 2 anys que en Francesc Ruiz va obrir la botiga de videojocs R. Games al carrer Benet Pons i Fàbrega, 46 de Ciutat. Tel. 871 947 030

Fa 2 anys que n'Aina Jodar de Catarroja, a 10 quilòmetres de València, regenta el taller d'arreglaments de roba Aina al carrer Benet Ferrers i Pallarès de Ciutat. Abans tenia el taller al carrer Gabriel Maura. Tel. 871 957 067

Fa un mes que na Maria Josepa Galindo regenta la Cafeteria i Forn al lloc on abans hi havia la Granja Alzina, al carrer Benet Pons i Fàbrega, 38 de Ciutat. Despatxa els entrepans calents i els divendres i dissabtes a vespre, posts de pa amb oli. Tel. 971 249 101

Fa 38 anys que en Joan Pol i la seva filla Marta regenten l'Armeria Foners. Venen armes de caça i de tir. Tel. 971 770 033

Fa 25 anys que la família Morro regenta el Bar cas Bomber al carrer de Manacor, 123 de Ciutat. Despatxen menús a 6 €. Tel. 971 242 989

Fa 2 mesos que n'Esther Habib ha obert la botiga d moda Glamour al carrer de Manacor, 115 de Ciutat. Tel. 971 241 676

Fa 2 anys que n'Antoni Villalba de Pujol (València), després d'habitar 28 anys a Estocolm, va venir a Mallorca i va obrir la perruqueria Villalba al carrer de Pere II de Ciutat. La seva perruqueria està plena de suecs i sueques. Tel. 971 936 378

Emili Darder i Cànaves, batle de Palma

Una de les figures cabdals de la Mallorca d'abans del *Moviment fou*, sens dubte, el metge **Emili Darder i Cànaves** (Palma, 1895-1937). Home feiner, organitzador i de fermes conviccions, constitueix un referent imprescindible en el redreçament de la identitat nacional del nostre poble, tant des del seu vessant professional, com polític i, encara, intel·lectual.

Nascut al si d'una família benestant, el seu pare era Tomàs Darder, metge famós de l'època, amb només vint anys es va llicenciar en medicina i cirurgia per la Universitat de València (era el 1915); posteriorment es doctoraria en anàlisis clíniques. Al 1927 es nomenat cap de la Secció d'Epidemiologia de l'Institut Provincial d'Higiene de les Balears, des d'on realitzaria una gran tasca de divulgació sanitària que el féu recórrer tota la nostra geografia, tot iniciant, alhora, una campanya de vacunació. Lluità contra les malalties evitables amb veritable enardiment, i ho va fer amb un llenguatge entenedor, en la llengua del poble. En aquesta faicó, s'anirà apropant cada cop més al model sanitari desenvolupat per la comunitat catalana del Principat, que considera exemplar. Esdevindrà, així, membre de l'Acadèmia de Medicina de Barcelona i vocal de la Junta de Congressos de metges de parla catalana.

Decididament compromès amb la cultura catalana, publicà nombrosos articles a revistes com *La nostra Terra i Mallorca*, lligades a l'**Associació per la Cultura de Mallorca**, de la qual fou soci fundador, i després president fins el 1931. Des d'aquesta entitat impulsà l'ús del català en tots els nivells de l'ensenyament i en tots els aspectes de la vida pública, com eina bàsica per a recobrar la llibertat i la cultura ("només la cultura fa ciutadans lliures", asseria convençut). Totes les seves activitats anaren dirigides a fomentar la cultura i l'educació, com a les veritables eines que poden transformar la societat. Aquest interès pregon per la cultura i la seva preocupació, com a metge, pel benestar social aniran, en Darder, sempre junts. El seu pas a l'acció política esdevé, així, una via gairebé obligada.

A partir de la proclamació de la República a l'Estat espanyol (14 d'abril del 1931), la presència d'aquest home de caràcter tímida i afable, molt pulcre i sempre ben vestit, d'ideologia republicana i catalanista, que parlava sempre en català, comença a ser molt habitual, tant a Cort com en la vida pública de Ciutat. Personalment, era partidari entusiasta de l'acostament entre el Principat de Catalunya, València i Balears, i es planyia sovint del impediment que suposava el centralisme de Madrid (ho deixà ben palès amb les següents paraules: "El que volem és no estar sotmesos a cap poble, sinó un respecte mutu entre els pobles i que el mateix respecte i consideració que desitjam als altres, sia també tengut a nosaltres i a tot el que és nostre").

Elegit regidor pel Partit Republicà federal, entrà a presidir les comissions de Sanitat i Educació en el nou consistori. Des d'aquest càrrec, inicià un ambiciós projecte de construccions escolars i sanitàries (a la Palma d'aleshores hi mancaven escoles i ambulatoris, i no hi havia aigua corrent ni clavaguera) que canviaria en poc temps el panorama social i urbà de la ciutat. Presentà, amés, un reglament per a la inspecció mèdico-higienica escolar, i dissenyà un ambiciós pla

sanitari que partia de la creació de dispensaris municipals. Tot plegat evidència la voluntat d'exercir una política preventiva i de planificació de la sanitat col·lectiva des del poder municipal, qualcom verament excepcional a la Mallorca de l'època.

En el camp polític fou un dels fundadors (gener del 1942) d'Acció Republicana de Mallorca, que al 1934 va ser el nucli de l'**Esquerra Republicana Balear**, de la qual seria un dels principals dirigents. Al 20 de desembre del 1933 és nomenat batle de Palma amb catorze vots a favor i catorze abstencions. Es d'aquest ministeri va impulsar la dotació d'aigua potable i clavaguera per tota la ciutat; enllestiria així el pla sanitari que havia començat a projectar com a regidor. La lluita contra la desocupació, una de les plagues d'aquells anys, esdevingué també una de les constants en la labor de Darder com a primer edil, a banda de la reorganització dels mercats per al seu millor funcionament i de la construcció de guarderies infantils.

Però les ombres sinistres de l'Espanya negra no s'havien de torbar a ennegrir els aires de Mallorca. El 16 d'octubre de 1934 tot el consistori municipal és suspès de les seves funcions arran dels *fets d'octubre* que, arreu de l'Estat, provocaren la sublevació de l'esquerra revolucionària contra el govern dretà de la CEDA.

Amb tot, el triomf del **Front Popular** de les esquerres al febrer del 1936 —encara que a la nostra illa guanyà les eleccions el Front Nacional de Dretes— permeté a Darder recuperar el seu càrrec. Malauradament, totes les millores projectades pel batle republicà foren estroncades per l'aixecament militar del 18 de juliol. El 20 de juliol va ser detingut pels feixistes, que el tancaren al Castell de Bellver. Al desembre del mateix any li foren embargats tots els seus bens.

El 16 de febrer de 1937 fou sotmès a consell de guerra juntament amb **Alexandre Jaume**, ex diputat socialista a Corts, **Antoni Mateu**, exbatle d'Inca i **Antoni Mª Ques**, alcudient afilitat a Esquerra Republicana. Malgret que el ministeri fiscal va sol·licitar 20 anys de presó per a Darder i Mateu 8a banda de demanar la pena de mort per a Jaume i Ques), la sentència final del judici sumaríssim els condemnà tots quatre a la pena màxima, amb l'acusació de responsables per execució directa d'un delictes de rebel·lió militar (!). El 24 de febrer, a les 6 de la matinada, Emili Darder, tot i trobant-se greument malalt, va ser afusellat, lligat a una cadira, al cementiri de Palma, amb els altres companys jutjats.

Emili Darder i Cànaves és, de de 1994, fill il·lustre de Palma. Un afundació, un premi de l'Obra Cultural Balear, un carrer de Ciutat, un centre sanitari i un Institut d'ensenyament secundari, duen el seu nom. Com va assegurar un responsable polític del PSM, en un homenatge que es va retre al primer batle nacionalista de la capital mallorquina, el passat 24 de febrer, aniversari del seu assassinat, 2per nosaltres recordar Emili Darder és un deure moral constant". També ho és per a tots els mallorquins conscients. Ω

ANDREU SALOM
I MIR

ANTOLOGIA DE FRASES QUE S'HAN ESCRIT FINS ARA SOBRE EL LLIBRE DE JAUME SASTRE "CONVERSA AMB GABRIEL CAÑELLAS. L'AMO EN BIEL" (LEONARD MUNTANER EDITOR, Col·lecció "Mallorquins en diàleg", Palma 2003)

"Jaume Sastre ha fet un llibre brillant sobre la figura de Gabriel Cañellas. Ha sabut combinar entrevista amb la introducció del personatge dins la seva època. És lectura imprescindible" (Diari de Balears 30.05.2003).

Planas i Sanmartí: "Lo cierto es que la conversación no tiene desperdicio y Cañellas demuestra que es lo que nadie le ha negado nunca: un zorro, un político astuto, un estratega burdo, pero eficaz" (Diario de Mallorca 12.06.03).

Matías Vallés: "Jaume Sastre ha escrito el libro del año, la anhelada biografía de Gabriel Cañellas, más de 400 páginas. Por desgracia para el Pacto de Progreso, el volumen será presentado la semana posterior a las elecciones" (Diario de Mallorca 13.04.03)

"Escrito por Jaume Sastre, "Conversa amb Gabriel Cañellas. L'amo en Biel" lleva camino de convertirse en el libro más vendido de los últimos años en el panorama editorial de Baleares" (Última Hora 30.05.03)

Miquel Segura: "Conversa amb Gabriel Cañellas es un libro sencillo y ameno, pese a sus 400 páginas, escrito con rigor y tras el que se oculta una encomiable labor de documentación. (...) Pese a intentar llevar el agua su molino, el polémico independentista consigue el rigor y la frescura necesaria en una obra que alguien tenía que escribir, aunque muchos no querían que la escribiese él" (Última Hora 02.06.03)

Antonio Alemany: "Este libro es un sarcasmo de la peor especie. (...) Jaume Sastre es un sujeto impresentable, (...) un pobre desgraciado (...) un sujeto que representa lo peor de esta tierra" (El Mundo El Día de Baleares 02.06.03)

Marta Zoreda: "Jaume Sastre es un cínico que se carga de quienes se toman en serio sus bravatas" (El Mundo / El Día de Baleares 11.06.03)

Antonio Pizá: "Pero si he de ser honrado -lo pretendo de vez en cuando- debo aclarar que no he leído el libro en cuestión. Me he conformado con hojearlo con calma en esta firma comercial donde los colocan en grandes mesas al abasto y comodidad de posibles compradores. Y no vean cuantos moscones acudiendo al reclamo; por lo cual cabe decir que no solamente estamos ante el título más vendido de la Fira del Llibre, sino en el más hojeado de El Corte Inglés" (Diario de Mallorca 13.06.03).

Continuarà Ω

Els guiris tornen a envair-nos

Com és ja habitual, de maig a octubre comencen a aparèixer per tota la costa mediterrània una gernació de gent vinguda del nord, que aprofita el bon temps i les platges per estar-s'hi sense fotre brot. Menorca no és una excepció a aquesta regla, i tota l'activitat econòmica gira entorn a aquest fenomen conegut com el turisme.

Un no pot escriure gaire sobre els turistes, perquè en realitat els coneix poc. El cert és que els també coneguts com a guiris campen per tot, entren i surten de les esglésies, museus, botigues i bars com si estassin per casa seva, però se relacionen poc amb els indígenes, és a dir, amb nosaltres. Per tornar-los el compliment, els d'aquí tampoc solem fer-los gaire cas.

Però el cert és que el fenomen dels guiris s'estudia poc. Només es mira què gasten, quans dies fan per aquí i quines són les seves preferències. Mai ens interessam pel seu costat humà.

No obstant, i amb la intenció d'aprofundir en les coses de Menorca que més ens afecten, i que formen part del nostre present, un dels webmasters de Culdesac ha pogut establir contacte amb un guiri, que per raons òbvies, ha preferit mantenir-se en l'anonimat. No obstant, els comentaris i impressions del nostre amic estranger, anglès de nacionalitat, són prou sucoses per ser reproduïdes aquí (entre

parèntesi transcriurem la traducció de la conversa mantinguda:

CULDESAC: Mr. Howard -ficticial naim dat ui identifai auer guest-Is dis yur ferst taim yu com tu Menorca. (Sr. Howard -nom fictici amb el que identificam el nostre convidat- És la primera vegada que ve a Menorca?)

Mr. HOWARD: 9 it isent. Ai caim for de ferst taim in 1990, and ai jav tu sei, Minorca is de most biutiful aisland ai jav sin bi4. (No, no ho és... vaig venir per primera vegada l'any 1990, i he de dir que Menorca és l'illa més maca que he vist fins ara).

C: Uat is de most du yu laik? (Què és el que més li agrada).

Mr. H: Uel, der ar a lot of 5s... (Hi ha moltes coses...)

C: Laic uat? (Com quines?)

Mr. H: De most enjoiful taim uas uan taim ai uas in a bar colt Now, ai min Nou. (El moment que vaig xalar més va ser una vegada que vaig anar a un bar que es deia Ara, vull dir Nou).

C: Uer iu tolquin uiz de pipels in dis bar? (Va estar xerrant amb la gent del bar?)

Mr. H: Ies, of cors. Ai so veri diferent caind of pipel... for instans a mas-ter cold Micolau. (Sí, és clar... Vaig

veure gent molt diversa... per exemple un mestre que li diuen Micolau).

C: Telmi mor. (Conti'm més coses).

Mr. H: Master Micolau meik mi si dat Minorca is mor dat son and bitch... der is de cultur, der is persons bijaind de landsqueip. (Mestre Micolau em va fer veure que Menorca és molt més que fills i putes... hi ha la cultura, hi ha persones darrera del paisatge).

C: And uat du iu 5 about de servis? (I què en pensa del servei?)

Mr. H: Ai so a veri polait uaiter, ant anoder uiz a lot of her, ai miin, der uer veri nais pipel (Vaig veure un cambrer molt educat i un altre amb molt de pèl, me venc a referir, era gent maca).

C: And oder cincs yu si? (I altres coses que va observar?)

Mr. H: In mai jolideis ai cud enjoi de organ of a prist. (Durant les meves vacances, vaig poder gaudir de l'orgue d'un capellà).

C: Uat? (Què?)

Mr. H: In fact, it uas an organ cold of Saint Mary. It uas miusic in its tubs ant its tecls. (De fet era un orgue anomenant de Santa Maria. Hi havia música en els seus tubs i a les seves teclès).

C: Lets tolk about oder 5s... (Xerrem d'altres coses...)

Mr. H: Ai enjoi a lot de ginshoriger... A person cold Red introduised mi tu dis beberax. (M'ha agradat molt el gin xoriguer. Una persona anomenada Roig em va mostrar aquesta beguda).

C: Dis is a veri typical drinc in Minorca... (És una beguda típica de Menorca).

Mr. H: Ai 9, Ai 9... Ant ai can sei dat Minorca is veri diferent uen iu 9 it clouser. De tradishion is important and nais... ai si pleises... de farms, ai si jorses, ai si caus, ai si de si... (Ho sé, ho sé... I puc dir que Menorca és molt diferent quan la coneixes de prop. La tradició és important i maca... He vist llocs... les granges, he vist cavalls, he vist vaques, he vist la mar...).

C: Ar iu going tu ricomend tu visit dis aisland tu oder pipel? (Recomanarà que altra gent visiti aquesta illa?)

Mr. H: Ies, bat ai uil sei dat dei com uiz oder eis, uiz an opent jart; dei uil enjoi it beter. (Sí, però diré que venguin amb uns altres ulls, amb el cor obert; ho fruïran millor).

C: Zenc iu veri matx, mr. Howard. Iur opinions uer veri interesting for ass. (Moltes gràcies, senyor Howard. Les seves opinions han estat molt importants per a nosaltres) Ω

QUI SÓN ELS RADICALS ?

Darrerament el PP (tant a nivell de Catalunya com de tot l'Estat Espanyol) està fent servir un llenguatge molt pujat de to, en el qual ve a dir que gairebé tots els altres partits són radicals (en el sentit pejoratiu del terme) i que ells són els únics que defensen la moderació i la centralitat política.

Aquestes argumentacions tan forassenyades dels conservadors espanyolistes són falses al 100 %; ja que en aquests moments el partit autènticament radical, la força política veritablement extremista és el moviment aznarista. Les proves són evidents.

1/. El PP és l'únic partit del Parlament de Catalunya que no està a favor del retorn dels papers de Salamanca.

2/. El PP, al País Valencià, menysprea des de les més altes institucions, la nostra llengua, (el mal exemple de Julio de España, President de les Corts Valencianes, és paradigmàtic).

3/. La política urbanística malgirbada del PP està significativament augmentant desbocat de l'habitatge (cosa que és totalment inconstitucional).

4/. La política sociolaboral del PP produeix cada dia més precarietat, més accidents laborals i sobretot més frustració social.

5/. La política internacional del PP és totalment antieuropea, al servei de la ultradretana administració Bush. Ω

JOSEP M. LOSTE

La gran mentida del mil·leni

Després de 14 anys d'estudis, articles, conferències i llibres sobre la falsificació de la descoberta catalana d'Amèrica per la censura oficial espanyola, els Cinemes Verdi de Barcelona estrenaren, el passat dilluns 16 de juny, un documental-llargmetratge basat en aquestes investigacions.

Es tracta de la pel·lícula **L'apropiació de la descoberta d'Amèrica: una conspiració d'Estat?**, d'En David Grau, produïda per Pilar Montoliu Produccions.

No cal que et digui que es tracta d'una fita transcendental per a la nostra història i la nostra cultura, aconseguit després de molts esforços i d'una oposició i un silenciament ferotges, que hauríem de saber mesurar condignament.

És per això que t'escric: per donar-t'ho a conèixer i per demanar-te que, en la mesura que puguis, ho facis saber a tants coneguts i conegudes com et sigui possible. Perquè només amb un públic continuat i entusiasta es podrà mantenir la pel·lícula a la cartellera i se'n podrà fer el màxim ressò possible.

Estic convençut que te'n faràs al càrrec i que el teu petit esforç personal ens ajudarà a fer pública i notòria la nostra denúncia sobre l'adulteració de la història de Catalunya en un punt tan significatiu i universalitzador com aquest. Ω

Gràcies per endavant.

Cordialment,

JORDI BILBENY

E S G L É S I A I B Í B L I A

Un psalm adequat per la pregària que hem de mester

R.: >El mateix arquebisbat de Barcelona no depèn de Catalunya sinó directament del Vaticà: una mena d'"ocupació religiosa", que crec data del mateix s. XVIII.

JC: > Doncs que els creients crein un Nou Arquebisbat independent, independent de Roma i de Madrid, home!

R.: Santa innocència. Totes aquestes coses d'alta política estan "atado y bien atado", per una diplomàcia de dos mil·lennis, no us n'havíeu adonat? L'Església Catòlica Catalana es troba per un costat dependent de l'espanyola i el Vaticà, que sols la toleren, car tenen un pacte amb entitats jurídiques reals (Estats espanyol i francès) i per un altre costat, encara que les 3/4 dels catalans es declaren creients, la pràctica setmanal és la més baixa de l'Estat, cap al 12%. El Principat és l'autonomia més secularitzada de l'Estat amb prou diferència i això col·loca l'Església Catòlica Catalana en una situació de gran feblesa cap a dins i cap al Vaticà i la Conferència Episcopal espanyola. Gran part dels bisbes catalans voldrien la independència, però estan lligats per tot.

JC: > Una església adaptada a la ciència (admissió de l'absurditat d'una Mare de Déu verge, o el "conte" d'Adam i Eva, etc.) i la modernitat (amb igualtat home-dona, etc.)

R.: > Tal com ho dius és carregar-se la Bíblia.

JC: Si cal reformar la seva interpretació per adaptar-la als nous temps, doncs jo apost que es faci.

R.: Dins el cristianisme hi ha corrents minoritaris modernistes que fan coses així. Són grups prou febles, relacionats amb el Consell Mundial d'Esglésies, tradicionalment prosocialistes. Jo no hi crec.

Als Evangelis queda clar que Maria tingué més fills i filles

<http://usuarios.lycos.es/joseprossello/constitucio/germans.html>, però després de la concepció virginal. Els textos trobats al Qumran, etc. tots coincideixen i és la tendència absolutament majoritària al si del cristianisme de sempre. Aclaresc que jo crec en l'existència de fenòmens sobrenaturals entre altres coses perquè jo mateix n'he experimentats (m'han vingut, si vols, no té res a veure amb esoterismes). Per tant puc concebre perfectament una concepció virginal per acció de Déu com a excepció extraordinària, a causa de la natura divinal de Crist <http://usuarios.lycos.es/joseprossello/constitucio/jesus.html>

Quant a "la rondalla" d'Adam i Eva i d'altres bíbliques em pareixen absolutament actuals si saps llegir-les. El problema és la ignorància suprema del secularisme sobre tots aquests temes, dels quals no té ni la més remota idea, sols creu que se'ls imagina, i ni això. "A muntó pensen que estan pensant, quan simplement estan reorganitzant llurs prejudicis" (William James, escriptor). Puc imaginar perfectament Eva par-

lant a Adam davant l'arbre del Bé i del Mal perquè he estat casat i perquè veig l'etern femení parlar cada dia: "-I per què no puc? I qui ets tu per dir-me que no? I quin mal hi ha? Ets un ensopit!" (No dic que sovint els homes no tinguem defectes potser pitjors, compte!).

JC: >Tinc entès que la Bíblia és una novel·lació que es presta a infinites visions i interpretacions.

R.: Té molts diferents estils: poesia, Història, relats...Cada llibre és un món, però sempre hi trobes sorpreses increïbles i infinitament més interessants que no pareix en una lectura superficial. Sempre dic que és un llibre no pas per llegir, sinó per estudiar. Si vols traure coses en clar de qualsevol llibre, és menester estar-ne informat del context, els text originari, les llengües originàries, etc. (exegetica). Això requereix estudi científic, com qualsevol matèria. També molta gent atea ha arribat a estar fascinada amb la Bíblia, per més que literàriament a mi no m'entusiasma. En canvi sí que m'engresca profundament la increïble i profunda agudesa caracteriològica i històrica, del tot versemblant. De la Bíblia, justament, has de fer una interpretació honesta per a ta vida, perquè és un llibre útil i volcànicament vital: és la llibertat de consciència en interpretació (estudiada i honesta) bíblica i és el punt històric en què Luter inaugura la modernitat del pensament occidental, plantant cara solet al cesaropapisme...per...un Llibre!! Cosa prou impensable en uns altres contextos culturals no judeocristians.

JC: > Jo no parl de convertir la Bíblia en res, ni l'he esmentada per a res.

R.: Els grups modernistes han fet versions de la Bíblia en llenguatge políticament correcte, feminista, etc. Coses curioses però que no crec que sien així.

Psalm per la benigna germanor entre els catalans i pel nostre futur en pau

"Mirau, que és ben bo i agradable
de viure tots plegats els germans!
És com un perfum que ungeix la testa
i regalima per la barba,
s'escampa per la barba d'Aaró
fins el coll dels seus vestits.
És com la rosada d'Hermó
que s'escampa a les muntanyes de Sió.
És aquest aplec el beneït par Déu..."
(Psalm 132-133)
"Si tinguéssiu en compta les culpes
qui es podria sostenir?
Però és molt el vostre perdó
i això ens infon respecte. .
Israel (Catalunya) espera el Senyor"

car són del Senyor l'amor fidel
i la redempció generosa.

És ell qui redimeix Israel (Catalunya)
de totes ses culpes".

(Psalm 129-130)

"Si el Senyor no basteix la casa,
inútil serà l'afany dels constructors.

Si el Senyor no guarda el país,
inútil serà que vigilin els guardes.

La millor herència són els fills,
mercè del Senyor, ells són la millor
recompensa; els fills tinguts de joves
són les fletxes en mans d'un guerrer,
és feliç l'home que se n'omple el buirac:
si discuteix amb algú davant la gent,
no haurà de retirar-se avergonyit"

(Psalm 126-127)

"Feliç tu, fidel a Déu,

que vius seguint sos camins.

Menjaràs fruit del teu treball,
feliç i amb sort.

Ta muller fruitarà com la parra
dins el caliu de la llar;

guaitaràs els fills com plançons d'olivera
voltant taula.

És així com els fidels de Déu
seran beneïts.

Que Déu els beneesca des de Sió.

Que tota la vida puguis veure

prosperar la Ciutat de la Pau!

Que puguis veure els fills de tos fills.

Pau a Israel".

(Psalm 127-128)

"Mon cor no és pas cobejós, Senyor,

no són altius mos ulls;

visc sense deler de grandeses,

o de dèries massa altes per a mi;

em mantenc en pau tranquil·la,

com un al·lot a la falda de la mare,

tot esperant les vostres gràcies i dons.

Israel (Catalunya) espera en el Senyor

ara i per tots els segles".

(Psalm 130-131).

Nosaltres que visquérem en camps de concentració podem recordar els homes que caminaven a través de les barraques aconhortant-se uns altres, mentre els regalaven el darrer bocí de pa. En degueren ser pocs en nombre, però ofereixen la prova suficient que tot pot ser pres a un home excepte una cosa: la darrera de les llibertats humanes -triar la pròpia actitud en un conjunt donat de circumstàncies -triar la pròpia manera d'actuar(V.Frankl). N'hi ha qui es fica unes ulleres de sol per tenir més carisma i simptomàtic misteri (F. Battiato). Ω

PROGRESSISME, CONSERVADORISME I HIPOCRESIA

Certa progresia il·lustrada del país veí (també de casa nostra, però menys) pensava que amb això del "Prestige" i de la guerra de l'Iraq, la dreta conservadora, la dreta cavernícola, s'acabaria com per art de màgia. Que equivocats anaven aquests personatges que tan s'indignaven per un conflicte - això si molt greu - que va passar a més de 5000 quilòmetres de casa i que, per contra, no van dir res sobre qüestions "domèstiques" gravíssimes - d'autèntica vulneració de l'estat de dret - com la repressió dels joves de Torà (La Segarra) o la il·lega-

lització, dura i pura, de certs partits polítics. Cosa que a Europa només succeeix a Romania i a Turquia (precisament dos exemples a no imitar en el vell continent). Què hipòcrites arriben a ser alguns personatges que s'anomenen progressistes.

Però, anem al gra. Per què el conservadorisme ha tret, en aquests eleccions municipals, més vots dels que pensava la gent?. D'entrada s'ha de dir que no n'ha tret molts més, potser un 1% o un 2% més. Però de tota manera, el que és més greu, és que es constata que hi ha, tant a Catalunya com a tot l'estat (i, "bien sûr" a tota Europa), un veri-

table conservadorisme ocult, que no s'expressa a les enquestes. Aquest és un conservadorisme molt polièdric, que a les poblacions petites s'expressa a través d'un suport abassegador a favor dels cacics locals i que a les ciutats normalment és un vot a favor del partit que governa a La Moncloa. I més quan a l'estat governa un partit amb un tarannà tan centralista, autoritari i poc respectuós de la plurinacionalitat. Ω

JOSEP M. LOSTE I ROMERO

La por a la llibertat: Hitler (II)

En el penúltim reportatge tractava de Hitler, de les seves influències morals i filosòfiques, i breument he mencionat les influències econòmiques que tingué sobre Alemanya, però només molt indirectament i escassament les político-històriques. Després de pensar-m'hi, especialment del comentari de Mi poder, he decidit (en contra de l'avisat anteriorment) ampliar el reportatge a Hitler amb aspectes político-socials (altrament, crec que caldrien molts reportatges per definir tots els aspectes interessants de Hitler, i no és bona idea fer això al Racó Català). El reportatge sobre "el pacte social" el començaré en el pròxim article.

A la pregunta de mi poder que si em creia que Hitler era "un governant filosòfic", crec que aquest reportatge és una forma de dir: "No, del tot no". Però segueixo creient, i em sembla que està ben clar (fins a quint punt hi arribi a ésser-ho és una altra cosa), que Hitler basà el seu govern en raons emocional-morals i teòric-filosòfiques. En raons emocional-morals està clar que s'hi basà fermament (el nazisme era més "una emoció calenta" que un odi fred i merament teòric, per exemple). En quant a si Hitler utilitzà o li fou molt útil la influència teòric-filosòfica, diré que indubtablement no massa, encara que sí que és veritat que Hitler assegurava ocasionalment que les seves teories no estaven gens en contradicció amb les de Nietzsche i d'altres, i adhoc el nazisme estava en part en deute per la seva influència. (A vegades afirmaria que, si Nietzsche no hagués existit, el nazisme hagués estat més o menys el mateix). Ja he parlat al respecte de la correlació falsa Nietzsche-nazisme, però remarco a més que, de totes maneres, Hitler utilitzà poc (per exemple en els seus discursos cara al votant) la filosofia de Nietzsche, i que l'individualisme del Zaratustra a dures penes influí en el pla administratiu-burocràtic del nazisme. Aclarit això, passem a les influències político-econòmiques de Hitler (que no li puc negar a mi poder que foren poderoses en el nazisme), així com les seves lleis i els seus "codis de conducta" (més que no pas fer-ne una mera narració esquemàtica de la història i fets de la política de Hitler).

El 1919 va acabar-se la Primera Guerra Mundial. Pel tractat de Versalles, Alemanya perdia les seves colònies i havia de pagar a d'altres països una forta indemnització. De fet, la majoria dels alemanys consideraven aquest tractat injust, encara que molts s'hi mostressin conformistes i no hi reaccionessin en contra sinó convençuts per Hitler. La fama i l'economia de la monarquia alemanya estava en declivi, i eren bastants els que temien pel futur de la identitat alemanya. (No descobreixo res si dic que la gent de classe mitja i baixa sent vinculat el seu propi orgull per la de la gent que els governa o que, almenys, el representa (podriem recordar frases com "pàtria estimada"); podria escriure llibres sencers contradient aquest (no indiscutiblement negatiu) amor patriòtic, perquè no hi crec, però em limito a dir que accepto la crítica epicurea al respecte. Tornant a l'Alemanya de la primera meitat de segle, aleshores el clima social era inestable: hi havia violents enfrontaments contra els comunistes i contra els ultranacionalistes (aquest clima de violència, junt

amb la promesa de Hitler de solucionar-ho amb una forta repressió, foren decisius per la seva victòria política). La pau, humiliant per al somni de l'expansionisme d'Alemanya, era intolerable per a molts ultranacionalistes, que s'organitzaren en contra dels comunistes i de qualsevol que no donés un clar suport a les seves idees. Alguns industrials alemanys, com els fabricants d'armes Krupp, foren inversors econòmics d'aquests grups nacionalistes, a vegades per causes emocionals (tot cal dir-ho). Al principi, els enemics eren només els comunistes, però després la discriminació s'allargà als jueus. (És ben conegut l'"acudit" (diguem-ho així) segons el qual matant els jueus Hitler matava "els assassins de déu". Podem explicar una anècdota curiosa, encara que només sigui per a matar l'estona. Wittgenstein, filòsof neatomista i company ideològic de Bertrand Russell, tingué una germana rica de sang jueva. Quan arribà Hitler al poder, un funcionari assegurà a la germana de Wittgenstein que ella no corria cap perill, que es podria "demostrar" sense problemes que no era jueva, però aquesta s'enfadà (era tant temperamental com son germà), i ràpidament feu tramitar papers per a demostrar que ella ho era en efecte. (No sé com se les va manegar per sortir-ne del problema; no ve al cas).

Es diu, per exemple, que l'antisemitisme anterior a Hitler fou molt inferior a l'antisemitisme dels russos. No cal dir que les coses canviaren. El 1925, a Munich, un grup nazi intentà un cop d'estat des d'una cerveseria, que fou un fracàs, però que evidencià la creixent influència d'aquest grup sobre la societat. Hitler, que aleshores era un excaporal alemany frustrat i un desconegut, anà a parar a la presó per haver col·laborat en el cop d'estat, i allà hi escrigué el "Mein Kampf" ("la meua lluita"), un dels llibres bàsics, si més no ideològic-moralment, del nazisme. (No és segur, segons alguns, que fos Hitler qui escrigués aquest llibre: el que sembla clar és que l'autor fou un ari, però també hi ha qui diu que també és veritat l'origen ari de Hitler).

Ajudat per la crisi econòmica mundial, l'inestabilitat social i política i el desencís que molts alemanys sentien pel règim de Weimar, el 1933, l'antic canceller Hindenburg ajudà a Hitler a formar govern. Això va ésser la fi d'un model democràtic que hauria pogut arribar a ésser. La Constitució democràtica de 1919 caigué en l'oblit i els nazis s'autocoronaren amos absoluts d'Alemanya. Per "solucionar" la crisi econòmica, Alemanya invertí en la indústria d'armes.

Hitler era un excel·lent orador (almenys en quan a capacitat de convèncer a la gent), però estava posseït per la seva relació amb un pare tirànic i un trist ambient bèl·lic (l'antisemitisme de la petita burgesia pangermànica de Linz (Viena)). Vegetarià i egocèntric (com Heràclit, Hitler solia citar-se a sí mateix), creia ferventment en el destí de la raça ària i en un fervorós espiritisme. Un dels mestres i col·laboradors de Hitler era l'ocultista Eckart, el qual buscava incansablement "les arrels de la raça ària". (Actualment, però, els científics consideren que no hi ha un "criteri perfecte" per distingir entre el membre d'una raça i d'una altra). Eckhart era un adicte a l'opi que assassinà diversos comunistes durant les lluites del carrer de 1919. El 1923 moriria infectat pel gas mostassa de la policia antidisturbis, però abans afirmà: "No em ploreu. He influït més a la història que cap altre alemany. Hitler ballarà, però seré jo qui decideixi la música".

Hom diu que el nazisme ajudà a donar feina a la gent sense treball, ajudà a l'empenta de noves indústries i provocà una millora en quant a seguretat ciutadana a Alemanya, alhora que feia una condemna del capitalisme. Caldria matisar-ho bastant. Per una banda, les noves indústries i els nous llocs de treball les pogué donar Hitler gràcies a la guerra, el qual afavorí econòmicament les indústries d'armament (o als qui les posseïen), i a més, Hitler deixà Alemanya sota un deute econòmic enorme. Apart hi hagué les ciutats destruïdes, el govern pràcticament desaparegut, els milions de joves morts i l'ocupació estrangera. D'una altra banda, el nazisme seguia oferint sous bastant baixos (solucionar l'atur i donar benestar no és el mateix). En quan a la seguretat ciutadana d'Alemanya, s'ha de dir que existia segons cert punt de vista: el nazisme no arreglava el crim solucionant els problemes econòmics dels ciutadans, sinó endurint les penes (paral·lelament a Aznar), i el ciutadà de fet no es veia amb una Alemanya molt segura, ni amb una policia especialment preocupada pels seus drets o el seu benestar (Carod Rovira ja va criticar fa poc en un míting l'"educació feixista" de la policia espanyola, per donar-ne un exemple actual). Per últim, referent a la condemna del capitalisme, s'ha de dir que era parcial: el nazisme mantenia actituds de monopoli i, contràriament al que Hitler li agradava afirmar, tenia poques concessions a les classes populars.

Són encara més les coses que podria explicar sobre el nazisme, fins i tot tenint en compte el poc material de que dispo, però acabo amb el final del nostre genocida "preferit". Cap a finals de la

segona guerra mundial, Hitler va perdre progressivament la guerra i els seus rivals a Alemanya augmenten. Fins hi hagué dos intents d'assassinat contra Hitler, sense èxit, que no obstant foren obra d'alguns militars i civils i no obtingueren ressò entre les capes populars. Finalment, assetjat Berlín per les tropes russes, Hitler, en un búnquer, es suïcida amb la seva amant Eva Brown (un instant després de casar-s'hi) i anomena successor a l'almirall Dönitz; el cadàver de Hitler fou cremat pels russos per evitar que es fes un mausoleu en memòria seva.

Sobre Eva Brown, no crec que calgui dir que no fou, ni amb molt, la única dona popular defensora del nazisme (popular a partir de la seva mort amb Hitler). De tota manera, és curiós d'observar com la (sens dubte fortament misògina) doctrina nazi, atreïa a amplis sectors femenins. Hi ha hagut llibres (d'un cert èxit) que analitzen la història i els motius de les "dones nazis". No puc parlar d'aquests motius (com a molt podria provar a endevinar-los: sabent part del més bàsic del nazisme, possiblement no fallaria de molt al provar-ho), aquests motius que tingueren les dones nazis per a adherir-se a la seva estimada doctrina (no tinc ganes de posar-me a recordar les paraules carinyoses que dedicaren certes "senyoretetes" al seu "atent" fuhrer).

Resum semiirònic. Així, doncs, davant la crisi de la monarquia i la derrota de la primera guerra mundial, amb la decaïda moral i econòmica que això suposà, Hitler es proposà a sí mateix com a solució. Popular pel seu anitsemisme al Mein Kampf, aviat les seves promeses enamoraren Alemanya. (Més presumptivament que sincerament) Hitler prengué com a bases (o com a suport) moltes teories filosòfiques i sociològiques, i l'ari racista esdevingué el superhome del Zaratustra. El nostre fuhrer afavorí els rics, donà treballs de segona a tothom fent la guerra als demòcrates, i (com l'Aznar) s'enemistà de tothom: comunistes, demòcrates, jueus. Al final, Hitler perdé la guerra (no perquè, militarment, no hagués tingut cap oportunitat de guanyar-la), i mor amb la seva estimada en un búnquer. Però, com es sap, les "grans" doctrines mai s'acaben de cop, i el nazisme encara sobreviu i no és irrecusable.

Aprofito per agrair a mon germà Roger la seva valuosa ajuda.

També aprofito per posar una frase que m'ha ofert Bismut-Oriol: "La gent a qui no agrada que es parli, es pensi o s'escrigui en català és la mateixa gent a qui no agrada que es parli, es pensi o s'escrigui" (Ovidi Montllor). També el Bismut em dedica, pel seu compte, la frase: "El marc és un tiu fantàstic". Ω

OPINIONS BEL·LICISTES, MILITARISTES O VIOLENTES

■ “Parlar de pau, segons els precedents històrics, és inhumà. El món ha glorificat sempre els guerrers, i l'heroïcitat ha estat tinguda per suprema virtut guerrera. Segons l'estimació humana, si deu aconseguen de derrotar-ne cent, encara que els maten a tots, són herois; i si dels deu en moren nou en la lluita, el qui hi resta deixa escrit el seu nom en l'heroïcitat universal” (León Dandú, 1905-1985, escriptor foraster).

■ “La pau perdurable és un somni, i ni tan sols un somni bell” “La guerra forma part de l'ordre creat per Déu. Les més nobles virtuts de l'home hi són manifestades: el coratge i l'abnegació, l'esperit del deure i el sacrifici de si mateix. Sense la guerra el món s'enfonsaria en el materialisme” (General H. J. Ludwig von Moltke, Gersdorff 25·5·1848-Berlín 18·6·1916).

GENERAL VON MOLTKE

■ “Un gran país no pot tenir una guerra petita” (Arthur Colley Wellwalwy, Duc de Wellington, 1769-1852, general i polític anglès).

■ “Per a tenir bons soldats una nació deu estar sempre en guerra” (Napoleó Bonapart, 1769-1821, General cors esdevingut emperador francès).

NAPOLEÓ BONAPART.

■ “El moment més grandios de la vida és el de guanyar una batalla” (Oliver Wendell Holmes, 1809-94, metge

i escriptor estatunidenc).

■ “És menester d'estar sempre preparats a declarar la guerra, a fi que no ens veiem obligats a la dissort d'haver d'acceptar-la” (François de Salinhac de la Mothe Fénelon, 1651-1715, clergue i escriptor occitanoparlant).

■ “L'essència de la guerra és la violència. La moderació en la guerra és imbecilitat” (John A. Fisher).

■ “L'objecte de la guerra no és morir pel teu país sinó fer que l'altre cabró mori pel seu” (George Patton, 1885-1945, general nordamericà, important figura de la II Guerra Mundial).

■ “Les baixes? Que pensi en les baixes?” (General A. G. Hunter-Weston, “*el carnisser d'Hellas*”, qui perdé 3 divisions durant un assalt als penyasegats de Gal·lípoli, el 1915).

■ “La guerra és un acte de violència la fita del qual és obligar l'enemic a realitzar la nostra voluntat” “La guerra no és merament un acte polític sinó una eina política real, una continuació de l'acoblament polític, un actuar en el mateix afer per uns altres mitjans” (Karl von Clausewitz, Burg, 1·6·1780-Breslau, 16·11·1831, militar prussià i pensador bel·licista).

■ “Jo no entenc aquests primmiraments contra l'ús del gas (...) sóc del tot favorable a usar gas verinós contra tribus incivilitzades. L'efecte mortal fos bo (...) escamparia una terror ben viva” (Winston L. Churchill, 1874-1965, francmaçó i polític imperialista conservador anglès).

ADOLF HITLER.

■ “Quant a l'humanitarisme, ja Moltke digué que, en la guerra, raia en la rapidesa del procediment, és a dir, que l'humanitarisme suposava per tant l'ús dels mitjans més eficaços; segons açò, les armes més cruels eren humanitàries, si és que acceleraven la consecució de la victò-

ria i sols eren bons aquells mètodes capaços de contribuir a assegurar a la nació la dignitat de la pròpia autonomia” (Adolf Hitler, feixista genocida padrí i aliat del Franco, 1889-1945).

■ “Viatjar terres no quedar-se en cap, amar en totes una noia verge; creure en la guerra perquè és bo el combat, cada ferida la sang d'un poema. Quan Déu ens cridi poder contestar: —tant estimava que es vessava el veire”. (“*Divisa*”, d'en Joan Salvat-Papasseit, 1894-1924, poeta principatí simpatitzant d'Estat Català).

SALVAT-PAPASSEIT

■ “Antes que el Estatuto la guerra civil”. (Titular de *El Imparcial*, 1932, de la tradicional premsa ultraespanyola i terrorista de Madrid...i menys mal que era *imparcial*).

■ “No demanis pas si us plau allò que puguis obtenir per la força” (Miguel de Cervantes Saavedra, 1547-1616, escriptor castellà, cim del Segle d'Or foraster).

MIGUEL DE CERVANTES.

■ “Tots els comunistes han de comprendre aquesta veritat: El Poder naix del fusell”. “La tasca central i la forma més alta de tota revolució és la presa del Poder per mitjà de la força armada, és a dir, la solució del problema per mitjà de la guerra. Aquest principi marxista-leninista de la revolució té validesa universal, tant a Xina com als altres països” (*Problemes de la guerra i de l'estratègia*, 6 de novembre de 1938, *Obres Escollides*, volum II. Mao). Ω

El Ché: 75 anys del mite

U n dia com avui, 14 de juny, de fa 75 anys naixia a Rosario (Argentina) un nen, en el si d'una família benestant, que esdevindria un mite pels socialistes revolucionaris. A aquest nen es diria Ernesto Guevara de la Serna, internacionalment conegut com ‘el Ché’. Més endavant estudiaria medicina a la Universitat de Buenos Aires, i seria en aquest moment quan s'adona de la misèria de molts dels seus compatriotes. Viatjaria per diferents punts de l'Amèrica del Sud. Al 1955 coneixeria a Fidel Castro (líder del *Movimiento 26 de julio*) i s'enrolà al pla d'aquest per entrar a Cuba i fer

fora al dictador Fulgencio Batista (alienat amb els Estats Units d'Amèrica), l'expedició *Granma*. El seu carisma el dotaria d'una popularitat i, més tard, la seva mitificació internacionalment de la revolució. Faria crides arreu del món per lluitar contra l'imperialisme i per fer la revolució dels pobres.

Una vegada Fidel Castro, que el nomenaria Ministre d'Indústries, està al poder i veu que la seva forma de fer és dictatorial, renunciaria als seus càrrecs i se'n aniria a Bolívia a fer la revolució fins que moriria en una emboscada preparada amb experts de l'exercit bolivià i dels Estats Units.

Fidel Castro continua, encara avui en dia, utilitzant la imatge, la lluita i la memòria del Ché per intentar pal·liar la seva imatge dictatorial i contra les llibertats més bàsiques i per mantenir-se al poder, en una Cuba on aquest és l'únic que mana. Ω

CAMÍ A DÉU (VI part)

CAP AL CIM, LA SANTEDAT

“La santedat és la caparruderia de complir la voluntat de Déu sempre i malgrat qualsevol entrebanc” (P. Alberione).

“Déu, qui va preveure la teva tribulació, t’ha armat especialment per passar-hi a través. No pas sense dolor però sí sense taca” (Clive Staples Lewis, 1898-1963, novel·lista cristià nordirlandès).

“Estudia la santedat universal de la vida. La teva completa utilitat en depèn, els sermons no et duren sinó una o dues hores: ta vida predica tota la setmana. Sols que Satan pugui fer d’un ministre cobejós un amant de ser lloat, de fruit, de la bona taula, li ha arruïnat ja el ministeri. Lliura’t a la pregària i obtin els teus escrits, els teus pensaments, les teves paraules, de Déu” (Robert Murray M’Cheyne, 1813-1843, predicador i escriptor protestant escocès).

R. MURRAY.

“Els sants de debò tenen llurs ments, en primer lloc, inexpressablement complaguts i adilitats amb les dolces idees de la natura gloriosa i amable de les coses de Déu. I açò és el resort de totes llurs delícies, i de la crema de tots llurs plaers” (*Religious Affections*, d’en Jonathan Edwards).

“Una vegada quan jo cavalcava pels boscs per la meua salut, el 1737, vaig baixar del meu cavall en un indret apartat...Tinguí una vista que fou extraordinària per a mi, de la glòria del Fill de Déu. Segons puc calcular, això durà com una hora, i em mantingué la major part del temps en un riu de llàgrimes i sanglots ben audibles. Vaig sentir una ardor ànimica que no sé com expressar més que dient que quedí buidat i anihilat; estimar-Lo amb una pura i santa amor; servir-Lo i seguir-Lo; ser perfectament santificat i purificat amb una divina i celestial puresa” (Jonathan Edwards).

“Com a delícies de Déu en la seva pròpia bellesa, necessàriament Ell deu adilitar-se en la santedat de la criatura que és un sotmetiment i participació en la seva Santedat, com vertaderament la lluíssor d’una joia, abraçada pels raigs del sol, és una participació o derivació de la lluentor solar, encara que en un grau immensament inferior” (Jonathan Edwards, 1703-1758, pastor, teòleg i missioner als indis nordamericans).

“Què volem dir amb *santedat*? Santedat és quelcom que pervé de Déu. I tant com la posesques, n’heretaràs tots els trets...Mentre més posesques de Déu, més ets fet com Déu. Però, deu ser una santedat que hagi crescut dins de tu. Si la santedat no ve de la part més profunda de tu, sols és una màscara. La mera aparença de santedat és tan intercanviable com un vestit. Però...quan la santedat és produïda

MADAME GUYON.

en tu per la Vida que hi ha ben al teu fons, aleshores aqueixa santedat és real, duradora i l’essència genuïna del Senyor” (Jeanne Marie Bouvières de la Mothe Guyon, *Madame Guyon*, 1648-1717, capdavantera del quietisme francès, empresonada durant 4 anys a la Bastilla pel totstemp malvat Borbó).

“No façes peccat e seras sanct” “Més ama santedat que tos parents” “Mes cregues hauer santedat per gràcia e per don que per tes obres” “Tots los bens terrenals no valen una santedat de home” (“Llibre dels 1000 Proverbis”, cap. XXV, de Ramon Llull, 1235-1315, català de Mallorca, místic i savi).

“-Digues foll: has diners?.

Respongué:

-He Amat.

-has viles, ni castells, ni ciutats, comtats ni ducats?

Respongué:

-He amors, pensaments, plors, desigs, treballs, llanguiments, qui són millors que imperis ni regnats”.

“A la part dreta de l’amor està l’Amat, i l’Amic està a l’esquerra, i per això sense que l’Amic no passi per l’amor, no pot pervenir al seu Amat”.

“Grans hosts i grans estols s’han reunit d’esperits d’amors, i porten senyera d’amor on hi ha la figura i senyal de llur Amat; i no volen dur en llur companyia cap home que estigui sense amor, per tal que llur Amat no hi prengui deshonor” (“Llibre d’Amic e Amat”, 1283, Montpeller/ Montpelhièr, Occitània, Ramon Llull, el català més universal).

JOHN OWEN.

“La fe manté l’ànima en una santa distància davant aquestes infinides fondàries de la saviesa divina, on aprofita més la reverència i la santa temor que res que es pugui fer segons llur suprem intent per atansar-se a eixa claror inaccessible on aquestes glòries de la natura divina sojornen” (Dr. John Owen, ca.1616-1683, teòleg protestant anglès).

“Hem estat ficats per a les aigües calmes, però Déu prefereix marinar” (“Fulls holandesos, Pregària d’Intercessió”).

“El teòleg pensa força a tomb de Déu. El devot pensa a muntó en Déu. És millor ser devot que teòleg, i millor encara ser teòleg devot” (No en consta l’autor).

“La veu interior em diu que segueisca combatent contra el món sencer, encara que em trobi sol. Em diu de no témer aquest món sinó que avanci duent en mi sols la temor a Déu” (*Mahatma Gandhi*, 1869-1948, independentista i místic indi).

“Pren Déu com a espòs i amic amb qui totstemp caminis i no peçaràs, i sabràs estimar, i seran fets les coses adients amb prosperitat per a tu” (Juan de Yepes, *St. Joan de la Creu*, 1542-1591, místic castellà empresonat per la Inquisició, a “*Dites de llum i d’amor*”, Andújar).

“En el camí a l’amor diví hom no pot mai dir *Prou!*” (Pare Pius de Pietralcina, 1887-1968, sacerdot catòlic-romà italià de la Primera Orde beatificat).

“La impassibilitat és l’absència de moviment de l’ànima cap a la maldat; obtenir-la és impossible sense la misericòrdia de Déu” (Talassi de Líbia, s. VII, “Centúries”, 1:40). “L’extrema impassibilitat produeix pensaments lliures; però el màxim coneixement ens posa a prop d’aquell qui és supremament incognoscible” (1:73).

“No et conformis amb cap grau de santificació. Crida sempre: “Senyor, deixa’m conèixer més de mi mateix i de tu” (Lletra de George Whitefield, 1714-1770, famosíssim predicador *revivalista* a Gran Bretanya i Nordamèrica).

“Requereix més del poder de l’Esperit de santificar la granja, la llar, l’oficina, la tenda, la botiga que no pas de santificar l’església. Requereix més del poder de l’Esperit de santificar un dissabte que de santificar un diumenge. Requereix a muntó més del poder de l’Esperit de guanyar diners per a Déu que de llançar un discurs per Déu. Els covards no guanyaren mai el cel. No reclameu mai que sou engendrats de Déu i que teniu la sang reial que corre per les vostres venes a no ser que pugueu provar el vostre llinatge per aquest esperit heroic; atrevir-se a ser sant a pesar d’homes i de diables” (Autor desconegut).

“La santedat és el fi de la redempció, per la qual Crist es donà ell mateix per nosaltres perquè devia redimir-nos de qualsevol iniquitat i purificar per a ell mateix un poble propi de bonas obres” (Charles Hodge, 28-12-1797-19-6-1878, gran teòleg presbiterià).

TERESA DE CALCUTA.

“La santedat de debò consisteix a fer la voluntat de Déu amb un somriure” (Mare Teresa de Calcuta, 26-8-1910- 5-9-1997, monja albanesa de l’opció pels pobres a l’Índia).

“Troba que tant la ment com el cos es cansen ràpid amb la intensitat i fervor de les coses divines. Ah, que jo fos tan incansable com els àngels en devoció i fervor espiritual” (David Brainerd, 1718-1747, heroic missioner nordamericà entre els indis).

“No podem copsar el significat vertader de la santedat divina en pensar en algú o en quelcom molt pur i llavors aixecar el concepte al grau més alt que som capaços de concebre. La santedat de Déu no és simplement allò millor que sabem imaginat infinitament millor. No coneixem res com la santedat divina. Es manté apartada, escadussera, intractable, incomprendible i inabastable. Sols l’esperit del Sant pot impartir a l’esperit humà el coneixement de la santedat” (Aiden Wilson Tozer, 1897-1963, destacat pastor protestant nordamericà).

“Déu és més glorificat en nosaltres quan estem més satisfets en Ell...la capacitat de tastar una cosa deu precedir el nostre desig per la dolçor d’aquella...El fi principal de l’home és glorificar Déu tot gaudint-Lo per a sempre més i vivint per fe en la gràcia futura...l’essència de la fe és ser satisfet amb el Déu complet que és per a nosaltres en Jesús” (*Future Grace* d’en John Piper, *1946, pastor baptista nordamericà). Ω

PER LA LLIBERTAT D'EXPRESSIÓ

Volen condemnar en Jaume Santandreu!

Ho explicava recentment la conselleria de Benestar Social: hi ha prop de set mil famílies a les Illes que malviuen amb cent cinquanta euros mensuals. La pobresa "invisible" s'amplia i es consolida a casa nostra malgrat el fals posat d'opulenta societat de consum, capdavantera de propietats i aparells per habitant (cotxes, segona residència...). Fernanda Caro, una de les persones més crítiques del govern progressista i que per això mateix rebé les "advertències" de rigor per part d'alguns dels seus companys de partit, explicava a la premsa el seu pla contra l'exclusió social. Es tracta d'invertir 116 milions d'euros per a provar de millorar la situació del 13,3 per cent de la nostra població. Pensem en aquestes 6.872 famílies que sobreviuen amb uns ingressos bruts de 150 euros mensuals. No oblidem tampoc que unes altres 34.556 famílies només tenen per a tirar endavant uns 300 euros mensuals.

Per altra banda, i dins de la mateixa línia de provar de solucionar els problemes de marginació causats per una egoista societat de consum, Jaume Santandreu, el SEM (Sindicat d'Exclosos de Mallorca) i altres col·lectius dedicats a tenir cura de la marginació iniciaren una "okupació" pacífica de la Plaça d'Espanya per sensibilitzar a la població del fet que representa que no hi hagi recursos abastament per a atendre aquest greu problema que sacseja la nostra societat. Els col·lectius de marginats també denunciaven la campanya de persecu-

ció que, per haver escrit un simple article d'opinió criticant la mala gestió de la sanitat, havien ordit destacats membres d'Esquerra Unida; concretament el doctor Josep Carbonero ha posat la denúncia, mentre que l'advocat de l'acusador contra el sacerdot dels pobres és Ignasi Ribas i, en el judici del proper

Caro) o a portar els intel·lectuals d'esquerra als tribunals (cas de Josep Carbonero).

Jaume Santandreu, un dels nostres intel·lectuals més representatius, autor d'una obra reconeguda arreu del país, ha estat fundador de l'Hospital de Nit, El Refugi, Can Gazà i de gairebé tots els centres de Mallor-

dreta, quina manca de sensibilitat política, quina prepotència de senyoret atrevir-se a portar endavant accions d'aquest tipus contra la llibertat d'expressió mostrant una palesa indiferència davant els problemes dels més desamparats!

Jaume Santandreu no ha fet més que criticar un gestor (que

la gent d'esquerres, els intel·lectuals compromesos als tribunals. Josep Carbonero i els membres d'IU que li fa costat farien bé d'escoltar les veus dels més pobres de Mallorca i, en lloc d'actuar de forma autoritària, com quan la Diputació franquista portà Jaume Santandreu als tribunals, haurien de prendre nota de les justes reivindicacions dels marginats. I, sobretot, revisar l'error que significà el tancament de l'Hospital General; pensar en els vuitanta morts per sobredosi de l'últim any; recapacitar en tots els perjudicis causats pel tancament de la Unitat de Desintoxicació de Drogues i en el panorama de l'abandonament al carrer dels malalts mentals. Els senyorets que gestionen tan malament la nostra sanitat... s'aturen a pensar amb les cent mil persones que a Mallorca viuen al tombant de la misèria? Per què volien fer callar Fernanda Caro? Des de quina intolerància dogmàtica volen que no opini un dels nostres pocs intel·lectuals crítics? Per atemorir tots els periodistes de les Illes, les persones amb criteri propi que no combreguen amb rodes de molí?

Urgeix, com demanen els marginats que ocuparen la plaça d'Espanya, que els governants de seny tallin la persecució contra qui diu la veritat i que, d'una vegada per totes, s'estableixi un diàleg oficial i un seguiment de part de les institucions i hospitals que envien els malalts a Can Gazà. Es tracta de tenir una mica de sensibilitat humana. No es demana gaire res més. Ω

(Miquel López Crespi)

Miquel Bauzá, del Sindicat d'Exclosos, l'escriptor Miquel López Crespi i altres companys de lluita per la llibertat d'expressió demostrant la seva solidaritat amb Jaume Santandreu i els marginats de Mallorca

dia 3 de juny, a les nou del matí als jutjats del carrer del Socors, hi anirà a testificar el senador Manolo Càmar. Tot plegat, un curiós triumvirat que, més que aportar solucions als problemes de les capes més desvalgudes de la nostra societat, es dediquen a "aconsellar" silenci als seus companys de partit (com va fer Càmar amb Fernanda

ca dedicats als marginats. Josep Carbonero demana als pobres seixanta mil euros (deu milions de les antigues pessetes). S'afirma que seria per rentar l'"honor", embrutat segons Carbonero, per un article de Santandreu en el qual defensa l'Hospital de Manacor. Quina vergonya, quina forma més reaccionària de fer el joc a la

pagam amb els nostres diners) que ho fa malament i demanar justícia i recursos per als marginats de les Illes. I exercir el dret democràtic a la lliure expressió negat ahir pels franquistes, avui pels nousvinguts senyorets de la prepotència i la persecució de la crítica.

Els problemes de la marginació no se solucionen portant

Dos mots de la veritat

La biografia del que fou primer President de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears - el Senyor Gabriel Cañellas Fons - escrita per l'activista i dirigent del Lobby per la Independència Jaume Sastre - posada a la venda sota el títol de "Conversa amb Gabriel Cañellas" amb motiu de la darrera fira del llibre, ha tengut un gran èxit de venda. Èxit al que curiosament han contribuït tots aquells que els hagués agradat molt que la biografia de l'ex-president de les Illes Balears "autònomes"

hagués sigut un fracàs. Déu ens guard, estimats lectors, de voler ara negar no poques de les perles periodístiques que el diari de la cadena "El Rey Sol" a Mallorca atribueix a Jaume Sastre, però la qüestió no és aquesta. No combregarem amb no poques opinions i afirmacions de Jaume Sastre sobre el Rei i la Reina, la constitució i els polítics de l'Estat espanyol o d'altres en matèria de filosofia o religió catòlica, apostòlica i romana; com ell, molt possiblement no combregui amb les nostres o per exemple amb les del Cavaller de Moncaira però

sí que ens sentim solidaris de la seva vehemència patriòtica.

Llegint a una Marta Zoreda que "honora" el seu cognom. La periodista de "El Dia del Mundo" que el diumenge 2 de març passat escrivia, comentant l'acte institucional del Dia de les Balears al Parlament després de nomenar les segurament per ella personalitats serioses com Llorenç Huguet, Pere Batle, Xisco Conrado, Tomeu Sitjar, Roman Piña, Raimundo Clar: "Por otra parte, la sede del Parlament es espaciosa y tam-

bién da cabida a algun que otro personaje peculiar como Miguel (sic) Estades de Montcaire famoso por sus pintorescas apariciones en Crónicas Marcianasfer un comentari, en el mateix diari dia 11 de juny passat de la presentació del llibre de Jaume Sastre al Centre Cultural "Sa Nostra" sota el títol de "Sólo faltaban Pocholo y Tamara": és indiscutible que la sang ens puja a la cresta; i, com en Jaume Sastre, pensam que són més que necessaris una bona dotzena de cans de bou per foragitar tots quants polítics o periodistes veient la

busca de l'ull del veí però no la pròpia biga.

Sabíem que a casa nostra hi havia curts de gambals, però la veritat un no pensava mai que l'estol fos tant nombros. Davant el resultat no podem menys que donar l'enhorabona a Jaume Sastre per la gran publicitat donada per Antoni Alemany, Joan Pla, Joan Riera Roca, Marta Zoreda i altres des de les planes de *El Dia del Mundo*, "El tiro salió por la culata" crec que diuen els espanyols. Ω

En Joanet de Can Nyirvi

Mallorca: primera crida a la resistència i militància lingüístico-cultural després de la victòria del PP

En el pregó inaugural de la XXI edició de Fira del Llibre l'escriptor Miquel López Crespí demana als mallorquins una ferma militància lingüístico-cultural

Tots els diaris de les Illes destaquen i valoren molt positivament el ferm discurs que, en defensa de la nostra cultura ha fet l'escriptor de sa Pobla Miquel López Crespí en l'acte d'inauguració de la XXI edició de la Fira del Llibre. El periodista Sebastià Bennasar en crònica publicada en Diari de Balears (31-V-03) sota uns titulars que deien "Fira del Llibre 2003: l'exigència d'ús social del català, al Born. El pregoner López Crespí, Sampol [vicepresident del Govern Balear] i Munar [presidenta del Consell de Mallorca] demanen que es faci 'militància lingüística' ferma", escrivia: "Francesc de Borja Moll i la necessitat d'implicar tota la societat en l'ús de la llengua catalana foren els grans protagonistes ahir a l'acte inaugural de la XXI edició de la Fira del Llibre, que aplega 31 expositors en el passeig del Born fins al proper diumenge 8 de juny.

'L'escriptor Miquel López Crespí va ser el pregoner de la festa i va explicar que 'tot i que vaig escriure aquest text abans de la Fira ara pot agafar un altre sentit i ser interpretat d'una altra manera'.

'López Crespí va explicar que 'Francesc de Borja Moll ens ha ajudat a servir la paraula i també l'esperit de lluita en uns temps foscos. Ara mateix, malgrat els avanços que s'han de fet en el camp de la nostra normalització cultural, ens cal tenir sempre present l'esperit de resistència contínua del nostre gran filòleg' i assegurarà que 'aquelles rondalles, llegides a començaments dels

Miquel López Crespí va fer la primera crida a la resistència i militància lingüístico-cultural després de la victòria del PP.

anys seixanta per l'equip de col·laboradors que va poder reunir el prestigiós filòleg, tingueren una importància cabdal en la preservació del nostre llegat cultural'.

'L'escriptor pobler també incidí que 'la continuació de la gran obra interrompuda de mossèn Alcover, el Diccionari català-valencià-balear, és una de les fites més importants de la nostra història pel que fa a la preservació de la llengua catalana. No hem d'oblidar, tampoc, que, entorn de la repressa de la postguerra, l'Obra del Diccionari constituí una autèntica plataforma unitària de reconstrucció nacional dels Països Catalans,

molt modesta per les circumstàncies, és clar, però important com a nucli de reagrupació de supervivents, de divulgació i conscienciació envers el poble en general i les noves generacions en particular'.

'López Crespí també va fer un important repàs a la feina feta des de l'Editorial Moll per impulsar la literatura en català a Mallorca i per publicar llibres 'amb els quals ens alletarem els escriptors de la generació dels 70'.

'Aquesta inauguració de la Fira del Llibre va estar més polititzada que mai, ja que des de la tribuna d'oradors tant el batle Joan Fageda, com el vicepresident del Govern, Pere Sampol,

i la presidenta del Consell, Maria Antònia Munar, es varen adreçar al públic. [...]

'Sampol explicà que 'davant la disminució de l'ús social de la llengua només hi havia una actitud possible. No és l'hora de plorar sinó de fer pedagogia per aconseguir que l'ús social del català augmenti. Hem de fer una militància cultural, lingüística i fins i tot política per ajudar a estimar i conèixer la nostra llengua a tots els nous nadius i residents a les Illes'.

'Munar va tancar l'acte i va donar per inaugurada la fira explicant que 'és un goig que els llibres surtin al carrer cada primavera i que la cultura s'a-

propí a tots els ciutadans'. Però assenyala també que 'tot i que no hi ha més lector de cada vegada s'edita més. Ara per ara és necessari incentivar la lectura d'aquests llibres que s'han editat i més en aquesta era de noves tecnologies que no ho afavoreixen'.

Per la seva banda, la periodista Laurà Moyà des de les pàgines de cultura del diari Última Hora deia, sota els grans titulars que donaven la notícia de la inauguració de la XXI edició de la Fira del Llibre "Miquel López Crespí reclama un mayor 'uso social del catalán' en el pregó de la Fira del Llibre": "Un pregón centrado en la figura de Francesc de B. Moll y en la defensa de la lengua, encargado y leído por Miquel López Crespí, abrió las actividades de la jornada.

"Francesc de B. Moll nos ha ayudado a conservar la palabra y, también, el espíritu de lucha en unos tiempos oscuros", afirmó López Crespí. Unos tiempos actuales porque 'ahora mismo, a pesar de los avances que se han hecho en el campo de nuestra normalización lingüística y cultural, debemos tener siempre presente el espíritu de resistencia continua de nuestro gran filólogo'. Para López Crespí, 'para esparcir la ceniza que todavía planea sobre nuestros signos de identidad, nada más poderoso que la obra vital, gigante, de Moll'. Aunque, por encima de todo, el escritor destacó la necesidad de recuperar 'el uso social del catalán'". (Redacció) Ω

[editorial de Gara traduït al català per ANNA]

El futur de l'euskara

L'èxit que en la seua 23 edició ha tingut la festa de les ikastoles d'Araba és, sens dubte, un motiu més d'orgull per als qui treballen per la recuperació de l'euskara en tot Euskal Herria i particularment allí on aqueixa tasca s'enfronta a majors dificultats, com és el cas d'Oion i gran part del territori alabès. Per això, la gran majoria d'euskaltzales reunits entorn dels actes de l'Araba Euskaraz compartiran amb Anjeles Iztueta moltes de les valoracions que va realitzar ahir davant dels mitjans de comunicació. Però no totes.

Araba és el territori basc en el que s'ha donat una major recuperació, en el que més han crescut

els percentatges de nous euskalduns, en el que l'avanç de matriculació en els models B i D ha sigut major... Són valoracions que mereix subratllar per a fer justícia als qui han fet possibles les dades que les sustenten. Però ni el més optimista d'aqueixos treballadors per la recuperació de l'euskara s'atreveria a dir que «el futur de l'euskara està garantit», i molt menys en Arabako Errioxa. És un triomfalisme fals, que ningú hagués de permetre's ni tan sols en l'eufòria generada pels més de 60.000 euskaltzales reunits en el Llaurava Euskaraz.

Per a arribar a aquesta situa-

ció han sigut molts els esforços que s'han invertit al camí. Però l'avanç podia haver sigut major si tots aqueixos esforços no haguessin hagut de fer front a tantíssimes traves per part de particulars, de col·lectius polítics i, també, de totes les institucions. Araba s'ha beneficiat tant del fet de formar part d'una Comunitat Autònoma en la que l'euskara té caràcter oficial com s'ha perjudicat. Perquè aqueix mateix reconeixement ha fet que en molts estaments, entre ells el propi Govern de Lakua, no es veïés la necessitat d'adquirir compromisos especials en un territori en què la situació de partida

de l'euskara i la correlació de forces entorn de la seua recuperació era tan precària. És més, durant anys, institucions regides per forces nacionalistes Diputació d'Araba i Ajuntament de Gasteiz han sigut exemple d'això han fet desistiment de la responsabilitat de dissenyar i posar en pràctica les necessàries polítiques per a la normalització de l'euskara. Fruit d'això és que el futur de l'euskara no tinga garanties. I particularment en Araba, on no fa falta autobombo i sí que revisar mesures com els models en l'ensenyament, que si bé augmenten les estadístiques, no han augmentat al mateix nivell

la presència de l'euskara en la vida dels seus ciutadans i als seus carrers, ni de bon tros ha eliminat les amenaces a la seua mera supervivència. - El futur de l'euskara L'èxit que en la seua 23 edició ha tingut la festa de les ikastoles d'Araba és, sens dubte, un motiu més d'orgull per als qui treballen per la recuperació de l'euskara en tot Euskal Herria i particularment allí on aqueixa tasca s'enfronta a majors dificultats, com és el cas d'Oion i gran part del territori alabès. Per això, la gran majoria d'euskaltzales reunits entorn dels actes de l'Araba Euskaraz compartiran amb Anjeles Iztueta moltes de les valoracions que va realitzar ahir davant dels mitjans de comunicació. Però no totes. Ω

Els enemics de la humanitat

En un món en el qual els humans s'entenguessin a través de una llengua comú, objectiu i desapassionat, anti-visceral i racional, no hi hauria una classe social més inútil que la dels militars.

Li cal a aquesta mena de gent, trobar maneres de conduir-nos a la situació extrema constituïda per la guerra, o si més no, a situacions prebèl·liques que justifiquin l'existència d'entitats tan tronades i tan desfasades com són els exèrcits.

És així com l'estament militar esdevé bomber piròman, per així justificar l'existència de la por, de l'angoixa de l'odi intercultural, la xenofòbia, en resum, la persistència de la síndrome prebèl·lica portada a la cronicitat i a la normalitat dins de les nostres vides.

No són capaços de concebre un mapa de la realitat, en el qual tots hi tinguem cabuda, entre altres coses perquè, de fet, en aquest món, amb els paràmetres de consum a l'estil actual de gran part de la Humanitat, ja ho hi cabem tots, i que, contràriament al que la lògica aconsellaria, noves boques venen a sumar-se a les existents.

En l'axioma força evident de que el poder es retroalimenta i l'impotent roman en la impotència, s'esdevindrà forçosament que els potències del primer món acumularan, en una primera fase, les matèries primes, exaurint-les en una segona fase, i entraran en conflicte, en una darrera fase, pel control de les escorrialles d'aquest planeta.

En aquest escenari d'economia regida pels interessos immediats d'uns quants, en perjudici de la sostenibilitat del planeta, dels interessos de la majoria i de la objectivitat de la política internacional, apareixen els enemics de la Humanitat, en forma de barbàrie il·lustrada, la qual, a l'empara de mentides diverses, exerceix l'atrancament a mà armada a gran escala, amb la intenció última i mai confessada d'acaparar els darrers recursos del planeta.

Contra això, una nova filosofia està emergint, una nova cultura popular, lògica, racional i pràctica. Una filosofia planera i entenedora consistent en la constatació de que la persona moderna pot aconseguir una vida digna, senzilla i tranquil·la a l'empara d'un diàleg entenedor, que ens agermani, que sigui prou clar i prou entenedor, que ens agermani, que sigui prou clar i prou equitatiu per proporcionar a la Humanitat l'alba anunciada per Teilhard de Chardin.

Milions d'éssers humans han emplenat els carrers i les xarxes d'Internet amb un missatge clar: No a la guerra, No a la mentida vigent, No als polítics maquiavèlics que opten per la crispació i pel totalitarisme solapat. No a l'obscurantisme i No al maniqueisme.

Esdevé clar que cal detectar les actituds negatives, identificar els polítics que ens porten al desastre i que estan en la tasca de globalitzar una catàstrofe a nivell planetari, que cal posar llur política en evidència i combatre'ls a les urnes, a Internet, als mitjans de comunicació i fer evident l'alarma que ens tenalla, provocada pels poders fàctics que se'n riuen dels nostres interessos i de la nostra legítima pretensió de viure en Harmonia amb les nostres consciències, amb la resta de la Humanitat i amb el Planeta, l'únic que tenim i que ha fet possible la nostra existència.

No votar, no militar, inhibir-se, adobtar una actitud niilista, és donar ales a uns poders maquiavèlics que disposen de grans poders de destrucció i de control sobre les nostres vides en un escenari que pot esdevenir MacCartista i penosament Orveliana.

No podem ni perdonar hi oblidar, el nostre futur està en joc i cal mantenir-se alerta i en contra de la mala fe d'aquests poders, si no volem que es repeteixin els Auschwitz, els Gulag, el Guantànamo.

No tots els homes són bons per naturalesa, n'hi ha de prou perversos per generar diners tacats de sang, i per exemple, el cas de l'Iraq, on es licitarà per reconstruir, com si en aquest món no hi hagués prou coses a construir, sense necessitat de destruir res.

Pel broc gros, podem assegurar que, per treure el Tercer Món de la ignorància, cal construir uns quatre milions d'escoles, sense comptar el nombre d'universitats o escoles superiors que caldria construir per formar els mestres necessaris.

Està clar que en el tercer món no hi ha petroli ni les matèries primes necessàries per pagar la tasca ingent de treure'l de la fam i de la ignorància, però és que així convé per proporcionar mà d'obra barata i nous clients per la especulació immobiliària.

És per això que cal imperativament que els intel·lectuals recullin, sistematitzin i escampin la nova filosofia que emergeix del poble, un poble prou savi per elaborar unes normes de vida, uns ideals que ens portin a la Pau i a la Convivència, lluny dels fanatismes i dels interessos insostenibles dels quatre murrís causants de catàstrofes com la del Prestige o la guerra de l'Iraq, a través de la incompetència en el primer cas i la mala fe i de perversitat en el segon.

Cal detectar quins són els enemics de la Humanitat i combatre'ls amb tots els mitjans a l'abast.

És un combat indefugible contra els punts vulnerables del Leviatan, en el qual cada persona sàpiga i entengui quines són les seves responsabilitats i els seus interessos finals i fins i tot els interessos de la seva descendència, és el combat pel diàleg entre cultures, és un combat contra les pateres, perquè la gent no se vegi obligada a fugir del seu terror a causa de la misèria provocada artificialment pels enemics de la Humanitat, és un combat contra el treball infantil i contra la misèria material i anímica representada pels fanatismes, és un combat per la difusió d'un missatge d'esperança i de solidaritat, és un combat contra els poders excloents, on el diàleg és substituït pel monòleg de les armes, de la repressió, de la mentida i del totalitarisme de les majories absolutes aconseguïdes a través de la fal·làcia, de l'alarmisme i de la crispació.

És un combat per a una veritable igualtat de drets, és un combat per a un Punt de Trobada on els humans contemplin la definitiva albada.

És un combat per a una filosofia pràctica i entenedora i una política noble, ètica, sàvia, responsable, pràctica i transparent.

És un combat per a la racionalitat i la supervivència del gènere humà. **Ω**

Ferràn Margarit - filòsof

DITES RELACIONADES AMB EL VI

Sense bóta de vi no emprenguis camí, i quan l'emprenguis, no la duguis sense

vi.

Sense vi no es pot dir missa.

Sense vi no es troba bo cap menjar.

Sense vi, dones, ni or, el món seria millor.

Setembre assolellat, bon vi assegurat.

Setembre molt humit, molt vi, però aigualit.

Si a la carabassa hi toca el vent, no beuràs el vi calent.

Si dones vi al teu senyor, no li miris el color.

Si el setembre el féu veremador, raja el vi, que no hi ha millor.

Si es tira aigua al vi, es fa una cosa dolenta amb dues de bones.

Si fa sol per Sant Vicenç, el vi anirà pels torrents, però si plou no se n'omplirà

una nou.

Si fa sol per Sant Vicenç, el vi puja pels sarments.

Si gela per Sant Bernardí, adéu el vi.

Si gela per Sant Sebastià, el vi al cep se'n va.

Si hi ha bon coixí, bon trago i bon vi.

Si hi ha coixí, bon trago de vi.

Si les beceroles fossin de vi tot el món sabria llegir.

Si massa beus, el vi et pujarà al cap i et baixarà als peus.

Si no hagués vi ni dones, totes les coses serien bones.

Si no hi hagués vi ni dones, totes les coses foren bones.

Si no plou per Sant Pancràs ni per Sant Urdí, molt raïm i molt vi.

Si no t'han fet caure dones ni vi, no cauràs en tot el camí.

Si no treballes la vinya pel març, poc vi beuràs.

Si per Sant Vicenç fa bon sol, de cada cep se n'omple un bot; si plou al matí, la

meitat del vi; si plou a la tarda, collita esguerrada.

Si per Sant Vicenç fa el temps fi, serà any de vi.

Si plou per Sant Albí, anirà mes cara l'aigua que el vi.

Si plou per Sant Albí, bona vinya i bon vi.

Si plou per Sant Medard, si hom no beu bon vi menja bon llard.

Si tens el celler humit beuràs el vi florit.

Si vesses vi trauràs la rifa.

Si vols collir vi i blat, sembla aviat i poda tard.

Si vols comprar bé, l'oli del damunt, el vi del mig i la mel de baix.

Si vols mal al teu veí, desitja-li que et compri el vi.

Si vols saber el secret del teu veí, convida'l a beure vi.

Si vols vi i pa, sembla primerenc i poda tardà.

Si vols viure sa, fora vi tens de cridar.

Si vols viure sa, suca el vi amb pa.

Sopes amb vi aixequen el padrí.

Sopes amb vi fan bon sagí.

Sopes amb vi no emborratxen, però alegren la panxa.

Sopes amb vi no emborratxen, però escalfen. **Ω**

LA CULTURA CATALANA CONTEMPORÀNIA

La poesia, la narrativa i l'assaig en la Fira del Llibre: tres obres bàsiques de Miquel López Crespí

Antologia (1972-2002)

L'historiador i escriptor Pere Rosselló Bover ha escrit, comentat aquesta obra: "Aquesta Antologia (1972-2002) recull 89 poemes procedents de 21 llibres diferents, quatre dels quals són inèdits.

"Tot i que es tracta d'una antologia, aquest volum té una entitat pròpia, la qual cosa em permet una lectura com si es tractés d'un llibre independent. Aquesta unitat ve donada per causes diverses:

"En primer lloc per la unitat formal del volum, que és el resultat de l'herència literària 'heterodoxa' (Maragall, Salvat-Papasseit, Rosselló-Pòrcel, etc.) en què l'autor -com explica al clarificador pròleg- s'ha format. Aquesta llibertat formal troba la seva expressió en l'ús del vers lliure i en un to narratiu, que no exclou el lirisme, i que tampoc no cau en la discursivitat que va caracteritzar certa poesia realista dels anys 60.

"En segon lloc per la unitat temàtica, ja que tots els poemes seleccionats en aquesta antologia recorren uns mateixos temes i motius, que podem enumerar ràpidament: a) la memòria del temps històric viscut; b) la lluita social i política i el compromís nacional; c) el cinema i els viatges.

"En resum, aquesta Antologia (1972-2002) és una bona aproximació a l'obra poètica de Miquel López Crespí, que permet extreure'n una valoració molt positiva".

Breviari contra els servils (Calima Edicions)

L'autor, en la presentació feta en el marc de la Fira del Llibre de Ciutat, digué:

"Em demanen alguns lectors la data exacta del començament de Breviari contra els servils: dietari d'un escriptor en temps de la barbàrie, que acaba de publicar l'Editorial Calima de Ciutat de Mallorca. El recull de materials que ha editat Calima forma part del caramull de notes (i carpetes!) que des de sempre (potser d'abans i tot de la publicació del meu primer llibre) he anat escrivint sense interrupció. Són detalls de la vida quotidiana, reflexions damunt l'amor, la cultura, la política de cada dia, els somnis, l'art, els viatges... En un principi eren escrits personals, notes que no havien de ser publicades. Amb el temps alguna d'aquestes simples reflexions de viatge (escrita a un aeroport, a la taula d'un cafè de qual-sevol ciutat) serviren per enllestir un poema o foren l'inici d'una narració curta. En aquest Breviari contra els servils es poden trobar igualment alguns esbossos del que després han estat novel·les i obres teatrals. També s'hi poden trobar reflexions escrites des de la literatura de l'absurd com des de la reflexió existencialista,

sense oblidar el component bàsic situacionista de bona part dels meus llibres.

"La intenció de les notes que vaig escrivint d'ençà finals dels anys seixanta no volen ser cap mena de 'memòries' a l'estil, per exemple de La força de les coses de Simone de Beauvoir. No és aquesta la intenció del meu dietari. Aquí es tracta, més que res, de provar de deixar constància de determinades impressions, de les percepcions més efímeres i evanescents de la consciència".

1078: Josep M. Llompart intervén en una reunió dels autèntics comunistes catalans (el PSAN), organització revolucionària que no tenia res a veure amb l'espanyolisme pactista del PCE.

Literatura mallorquina i compromís polític: homenatge a Josep M. Llompart (Edicions Cort)

La presentació d'aquest assaig va anar a càrrec de l'escriptor i periodista Joan Pericàs. Posteriorment a la presentació, l'autor del llibre digué, entre moltes altres coses:

"En el llibre que comentam, el lector pot trobar una aproximació a l'obra i a les meves relacions personals (o político-culturals) amb Josep Masot i Muntaner, Josep M. Llompart, Mateu Morro, Gabriel Janer Manila, Miquel Mas Ferrà, Antoni Vidal Ferrando, Joan Soler Antich, Antoni Mir, Víctor Gayà, Llorenç Capellà, Pere Rosselló Bover, Miquel Ferrà Martorell i, també, referències a Eusèbia Rayó, Antoni Serra, Miquel Julià, Rosa M. Colom, Jaume Adrover, etc. (...) Podríem, ara, començar a parlar de les campanyes rebentistes o de simple marginació de determinats sectors neonoucentistes (i reaccionaris)

contra la duradora vigència de l'obra de Gabriel Alomar, Josep M. Llompart, Manuel de Pedrolo, Joan Fuster, Gonçal Castelló, Agustí Bartra, Salvador Espriu i tants d'altres que els 'exquisits' proven de soterrar sota tones de ciment armat i l'amnèsia més vergonyosa. Una petita aproximació a la ferotge lluita cultural que s'esdevé en el camp de les nostres lletres es pot trobar en els capítols 'En defensa dels escriptors catalans', 'Escriptors mallorquins a Barcelona' i 'Els problemes de l'escriptor català'. En el primer, amb aportacions de Llorenç Capellà, Miquel Ferrà Martorell, Joan Guasp i Olga Xirinacs, es revisen els recents 'oblits', intencionats, evidentment!, damunt l'obra d'alguns dels autors més representatius d'ara mateix i del més recent passat. Els autors abans esmentats denuncien la supressió, dins de determinades antologies i diccionaris d'escriptors, de les veus corresponents a Pere Capellà, Martí Maiol, Bartomeu Fiol, Antoni Serra, Damià Huguet, Josep M. Palau i Camps, Alexandre Ballester, Guillem Frontera, Guillem Rosselló...". (Redacció) Ω

Autoestima i Països Catalans

Quim Gibert, Josep Murgades, Marc-Antoni Adell, Bernat Joan

LA BUSCA (2003)
ISBN: 84-89986-92-4
21x15 cm 110 pàg.
PVP: 9 EUR

Autoestima i Països Catalans recull una

selecció de les ponències que es van presentar en un cicle de jornades de psicologia, titulat *La catalanitat, una identitat sòlida*, que va tenir lloc entre l'octubre de 2000 i el març de 2001 a cinc punts dels Països Catalans (Gandia, Arenys de Mar, Fraga,

Carlet) sota l'empara del *II Congrés de Cultura Catalana i diferents entitats*.

Els autors plantegen que és urgent obrir debats entorn el goig de formar part de la diversitat mundial des de la catalanitat, perquè els inquieten les reaccions de

molts joves i polítics d'avui, entre molts altres conciutadans, que viuen acompanyadament el fet de ser catalans. I és que la vergonya i la por de ser tal com som, gent de nació catalana, és una assignatura pendent de resoldre. Ω

CRONOLOGIA DE LA HISTÒRIA DE TOT CATALUNYA

APOGEU DE L'ESPANYA
NEGRA: ANYS 1569-1570

PER RICARD COLOM

E com els espanyols reescriuen la Història.

Les capitulacions de Sta. Fe els Catòlics concedien a Colom un 10% de totes les possessions que descobrís en el seu viatge. Lluís de Santàngel, ric hom valencià tresorer de la Confederació catalanoaragonesa, pagava l'expedició.

Quan els Catòlics s'adonaren de què havia descobert Colom, maniobraren per fer-se arrere en això del 10%: era massa.

En aquella època Castella tenia uns 8 milions d'habitants i la Corona catalanoaragonesa sols un milió, en molta inferioritat política i militar (Fernando, anomenat "catalanote" i "viejo catalán" per la xenòfoba aristocràcia castellana deia: *la boñigas de Castilla son oro en Aragón*). Fou aquest "catalanote" qui, segons el mateix Felipe II, preparà i dissenyà el gran Imperi dels Àustries.

Castella anà maniobrant durant els pròxims anys per a quedar-se en exclusiva amb tot l'or americà.

Llegiu aquest documentat estudi d'en Puigneró i Bilbeny: <http://www.unitat.org/colomn.htm>

Durant els Àustries tot llibre sobre Amèrica era estretament vigilat, censurat i reescrit, els vaixells sistemàticament escorcollats a fi d'amagar el gran Genocidi contra els amerindis, amb més de 100 milions de morts en dos segles, més a muntó més també després fins i tot en els actuals Estats jacobins criolls igualment racistes: www.laneta.apc.org/cdhbcasas/. D'això en digueren la "leyenda negra inventada por los luteranos".

"Espada de infieles, martillo de herejes y forja de Imperios", però en realitat "picaros, soplones, inquisidores y caciques". Ja els coneixem, no cal ni que ens ho expliquin. Allò negre són els fets, no pas que en parlin i sien coneguts: la dita "Leyenda Negra", que, segons la propaganda de l'espanyolisme enranciada oficial són "exageraciones de los enemigos de España" i del complot judeomacònic, és la pura veritat coneguda arreu del món, excepte a l'Estat Espanyol, on les autoritats i la burocràcia espanyolistes sempre han maldat de moltes maneres per amagar, sota una obsessiva censura i manipulacions obscurantistes, els propis tenebrosos crims que tan clarament els denunciaven a la llum de tot el món. Parlem d'uns fets que, a més a més, qualsevol pot conèixer -si vol- estudiant i ajuntant dades històriques que no tenen cap doble lectura possible i que són clares com el sol del migdia.

"Estim la Llibertat,
i l'estim més a mesura que conec millor
la submissió del poble
a l'esclavatge, a l'opressió i a la tirania,
i a horribles ídols del passat
que brillen, lluïts pels ressecs llavis
dels esclaus.

Però, en aquest amor per la Llibertat, també estim aquells esclaus, perquè cegament van besar els morros de bèsties ferotges, en calma i beneïda inconsciència, sense sentir el verí dels escurçons i cavant, sense saber-ho, llurs tombes amb llurs pròpies ungles".

(Jubran Khalil Jubran, escriptor i artista libanès emigrat als Estats Units).

27-9-1568: Els caps moriscs granadins nomenen rei D. Fernando de Valor, suposat descendent dels Omeies cordovesos.

30-12-1568: Aben Humeia és coronat a Càdiar sota una olivera: "El van vestir de porpra, i li posaren tot rodant el coll i l'esquena una insígnia vermella a mena de faixa. Jurà morir en la pròpia Llei i dins el regne. Tothom cridà: "Visca el rei D. Fernando Mulei Aben Humeia". Prest prengué els pobles de Poqueira, Pitres, Juviles i Ugijar, devers les Alpuixarres.

1568-1569: Creació de milícies valencianes per la Insurrecció de les Alpuixarres, convocades pel Rei.

1- 1569: Felipe II envia dos grans exèrcits contra els moriscs: l'un comandat pel marquès de Mondèjar surt de Granada i l'altre pel marquès dels Vèlez des de Vèlez Blanco.

1 a 3- 1569: Els dos generals castellans estan enfrontats i llurs tropes saquegen viles de les Alpuixarres, el qual fet provoca l'extensió de la revolta devers Almeria i l'Axarquia de Màlaga.

3-1569-8-1570: Tercera guerra religiosa a França.

13-3-1569: El futur Henri III bat els protestants a Jarnac, batalla durant la qual mor Louis de Condé.

4 a 6-1569: Els moriscs, per por a la repressió castellana, es concentren a l'antiga fortalesa de Frigiliana, on resisteixen els estols del comendador català Requesens, mentre en altres àrees els moriscs prenen la iniciativa amb atacs.

HENRI III.

JOAN D'ÀUSTRIA.

1569: L'integrista Joan de Ribera és entronitzat a la Seu com a arquebisbe de València. Hi és l'home fort de Felipe II per a "solucionar" el problema morisc: uneix a la mitra els càrrecs de virrei i de canceller de la Universitat, de fet es tracta de l'home que més poder directe ha tingut mai sobre els valencians, un home de la més dura Contrareforma, enèrgic, que reprimeix els atreviments humanistes, la llibertat escolar i els teòlegs mínimament creatius. De fet, aquest "beatificat" acaba amb la València animada del Renaixement per a donar plena entrada al lúgubre pàram barroc.

Reestructuració de la Inquisició a Mallorca: visita d'Andrés Santos.

Bastiment de l'edifici universitari de Vic.

Col·locació de la pedra de la ciutadella de Perpinyà.

El rei envia un exèrcit comandat per Joan d'Àustria (1545-78) contra Andalusia. Els moriscs, que esperaven ajut turc, són derrotats.

Felipe II, el Papa i Venècia planegen una aliança contra els turcobarbarescs.

Felipe II planteja la construcció de la Ciutadella a Iruinea (=Pamplona), una fortalesa amb paper de comissaria contra els navarresos i vigilància militar pirinenca, amb alcaïds i soldats castellans "para sujetar la voluntad de los naturales", tal com és el vici de la casa.. Més de cent anys després de la conquesta castellana l'Exèrcit d'ocupació espanyol continuarà sense deixar entrar els navarresos en aquestes places estratègiques.

Ordenances militars de la Ciutadella d'Iruinea: dormir-se en la guàrdia dos mesos en grillons a pa i aigua, fugir en cas d'alarma pena de mort, qualsevol fletomia greu "le sea cortada la lengua".

Teresa de Jesús funda els convents de Toledo i Pastrana.

Victòria militar dels catòlics francesos a Jarnac contra els huguenots. Victòria protestant a la Roche-Abeille.

El flamenc Gerhard Kremer "Mercador" (1512-1594) dibuixa un mapamundi segons tècnica de projecció encara vigent.

G. KREMER.

Constituït el tribunal de la Inquisició al Perú.

Unió de Lublin: Acord de la noblesa de Lituània i de Polònia per a la unió d'aquests extensíssims reialmes (que inclouen Belorússia i gran part d'Ucraïna i Letònia; amb actuals regions russes). Capitalitat comuna a Cracòvia.

7-1569: Empresonament de diputats catalans per discrepar amb els inquisidors, ordenat per Felipe II. També són excomunicats, sota la interessada acusació d'heretges luterans, per llur oposició de pagar l'excusat a l'Església. La Inquisició empresona fins i tot els oficials de la Diputació de Catalunya.

PIUS V.

28-7-1569: Decret de Pius V: tothom qui hagi confessat heretgia, obligat per turment a més completa confessió. Durant aquest pontificat es fan famosos el "autos de fe" als Estats Pontificis, els quals acaben en cremadissa d'heretges. En el primer auto, 7 persones són assotades i damnades a galeres. Però d'altres són decapitats, escanyats i cremats. Aquest Papa serà canonitzat el 1712, durant la Guerra de Successió.

3-10-1569: El futur rei Henri III torna a derrotar els huguenots a Montcontour.

10-1569: Aben Humeia, de caràcter arbitrari i posat preu al seu cap, resulta traït per un familiar directe i per la pròpia amant, i és ofegat amb un cordó al coll al seu Palau de Lanjaron. El succeïx son cosí Aben Aboo (Diego López en versió castellana, ja que els castellans no toleren coses no castellanes allà on manen), el qual aplega 10.000 moriscs.

1-1570: Caterina de Medicis vol aliar-se amb el Papa i Felip II. Mort de protestants a les viles d'Orleans, de Pont-de-Cé i de Rabastens.

2-1570: Les Corts s'apleguen a Sebil·la per a dissenyar la repressió contra els moriscs o andalusins no assimilats.

Principis-3-1570: El tercer exèrcit castellà que recorre el regne granadí revoltat és comandat per Antonio de Luna, ix d'Antequera i arriba a l'Axarquia.

3-1570: Felipe II esmena la manipuladora acusació d'heretgia (que en aquella època ve a ser semblant a l'actual de terrorisme) a diputats i oïdors catalans empresonats i són finalment alliberats.

Primavera-1570: Comencen les divisions entre els moriscs, els uns -Aben Aboo- volen continuar la lluita mentre uns altres -Al Habaqui- volen negociar la rendició. Joan d'Àustria promet perdó als que es rendesquen.

5-1570: Al Fondó d'Andarax a muntó moriscs de la facció d'El Habiqui abandonen les armes, però aquest és mort per Abén Aboo per traïció.

ca. 1570: Francesc Joan Rubio, deixeble d'en Jeroni Munyoc, copia a València un recull de treballs científics.

1570: El rei ordena la total evacuació de Menorca, davant les dificultats per defensar-la dels pirates (cal recordar que la població musulmana d'aquesta illa fou exterminada arran la conquesta). La Diputació catalana i els consellers barcelonins donen suport a les tesis dels síndics menorquins, contraris a la mesura. Creació de la diòcesi de Menorca.

La Inquisició damna Sanç de Cardona, marquès de Guadalest, per afavorir i ajudar els moriscs a escapar a Berberia des de Polop (Marina Baixa).

Pujada de to de la rivalitat entre dominics i agustins a l'Estudi General de València amb els jesuïtes del Col·legi de St. Pau.

El comissari reial Pere Mateu és assassinat pels bandolers de la partida dels germans Poch.

Els huguenots francesos assetgen Perpinyà.

G. DE COLIGNY.

En Gaspard de Coligny, cap huguenot es guanya el rei per a una política antiespanyola. Però la reina-mare aprofita el casori de sa filla amb Enric de Navarra per a dissenyar una matança d'huguenots i desfer-se d'en Coligny.

Els turcs ataquen els venecians a Xipre i conquereixen l'illa. Atacs turcs a Tunis i Malta. Pèrdua de Goleta i Tunis. Lliga Santa de Felipe II, el Papa i Venècia contra els turco-barbarescs.

"...con temeraria osadía, la dicha gente de Guerra (=soldadesca) en los pueblos donde han estado y están de aposento constriñen y compelen a cuya causa, ha ido entre daño y vejación en tanto aumento que todos o los más Pueblos deste Reyno están destruidos, y perdidos; y los vecinos dellos en grandísima necesidad; y con verlos que están en extremo della, los fuerzan y constriñen a que para suplir los dichos bastimentos, quiten lo que tienen para sustento de sus casas, hijos y familias y padezcan mucho trabajo y hambre" (Corts de Navarra, 60 anys després de la conquesta castellana).

Quart matrimoni del rei, amb Anna d'Àustria, cosina seva,

l'única amb la qual pareix que és feliç, de la qual naixerà el futur hereu, Felipe III i tres fills més. Els cruels Habsburg, sempre vorejant l'incest, acabaran en individus cada vegada genèticament més degenerats.

Joan d'Àustria, germanastre borbó del rei, dirigeix una ferotge repressió que ocasiona milers de morts i cents de milers de desplaçats cap a unes altres zones d'Andalusia, de la Península i del nord d'Àfrica.

ANNA D'ÀUSTRIA.

Fundació dels convents de Salamanca, Mancera, i Alcalá de Henares per Teresa de Jesús.

Els colons castellans sols representen un 1'25% dels habitants de l'Amèrica conquerida però esclavitzaven amb armes i organització molt superiors - un 98% d'autòctons indis, els quals són encara parcialment en el Neolític.

Diego Fernández de Serpa, governador de Nova Andalusia, mor a l'Orinoco, per on ara no paren de cercar el mític "El Dorado", raó de ser bàsica de l'ocupació i massacre contra Amèrica.

Hi ha un enllaç anual entre Amèrica i Filipines.

Fi de la Guerra de les Tres Corones.

Excomunió d'Isabel I d'Anglaterra.

"Consensus de Sandomir": les diverses corrents protestants a Polònia-Lituània (calvinistes, luterans, gemans...) s'uneixen.

14-7-1570: Armistici entre catòlics i protestants francesos.

7-1570: Els moriscs d'Abén Aboo saquegen Alosaina i s'arreceren a Serra Bermeja (devers Ronda).

8-8-1570: Pau o Tractat de Saint-Germain-en-Laye, "la Paix de la Reine": total llibertat religiosa per als huguenots (tret de París), amb 4 places de seguretat (La Rochèla, Montauban, Cognac i La Charité). Acaba així la primera fase de la guerra religiosa francesa. Amnistia per als protestants i anul·lació de l'edict de Saint Maur.

9-1570: El duc d'Arcos desallotja els moriscs de Serra Bermeja. Darrers combats.

(Breu Lapidari desmentidor).

I el Crist? És un anarquista que va triomfar. És l'únic (Malraux). Tinc malícia als jueus perquè han donat al món aquell home, Jesús (Hitler, en "diari de converses en la taula"). El Crist és la font més rica de força espiritual que un home pugui conèixer (Gandhi, el major independentista de la Història). El món serà salvat per la bellesa...i la bellesa és el Crist (Dostoievski). Ω

L'escriptor nord-americà Truman Capote va sentenciar amb encert que no hi ha intolerància més enutjosa que la condemna de les característiques que tu mateix posseeixes. D'un temps ençà he contemplat desencantat que hi ha alumnes, tan catalanoparlants com castellanoparlants, que escameixen els catalanoparlants que tenen un accent molt marcat. Fer servir amb to burleta aquest accent tan nostrat amb l'objecte d'averonyir els catalanoparlants em fa sentir dolor. I és que aquesta insensibilitat lingüística es produeix en escoles catalanes, fet que negativitza els sons genuïns del català entre les noves generacions. La majoria dels escolars escarnits queden fàcilment bloquejats quan pateixen aquesta mofa. La claca que acostuma a envoltar els que escameixen reforça aquestes actituds despectives i convida a repetir-les en altres ocasions.

Quan un catalanoparlant gaudeix escarnint-ne un altre és perquè hi ha algú que li ha fet veure com a xarons els trets que l'identifiquen com a català. El psicòleg Carles M. Espinalt esgrimeix que, a alguns cata-

lans, els han fet demanar tantes vegades perdó per ser com són o els han retret de forma repetida que ser així era una mena de delicte que «per fer-se passar la ràbia d'haver d'adular tant al conqueridor, acaben fent pagar el seu mal humor a la pròpia gent del país, adreçant-s'hi amb carades, com si de les baixeses que els han fet passar i les ensabonades que els ha calgut fer (...) en fossin culpables llurs conciutadans».

Els catalanoparlants que escameixen segurament van ser escarnits en temps pretèrits. L'escarni provoca que la gent es desentengui de l'objecte escarnit, perquè acostuma a fer tan mal efecte, és tan poc fi, que és fins i tot públicament ridiculitzable. Espinalt subratlla que hi ha catalans que dialoguen en espanyol amb els descendents de la immigració espanyola afincada a Catalunya «fent-los servir com instrument de les seves pràctiques idiomàtiques i per veure si, a còpia d'exercicis, d'una vegada perden el deix de catalans que se'ls nota

d'una hora lluny i, polit l'accent, els permeti després no ferir tan rotundament l'orella racista de l'amo i colonitzador».

Paral·lelament el psicòleg Gordon W. Allport explica que no fa tant els soldats negres nord-americans imitaven entre ells un accent negre summament pronunciat: «Quan menys respectaven la gramàtica, millor. Assassinar la gramàtica els semblava un plaer; trobaven així una forma de compensar simbòlicament els sentiments de frustració».

En aquesta mateixa línia actua Manau, un grup de músics bretons que fa un tipus d'espectacle a mida per a estiuiejants parisencs. Manau s'inspira en els tòpics bretons existents a la França profunda. I no dubta a utilitzar-los en clau d'humor durant les vacances a la Bretanya dels de la metròpoli. La necessitat de ser aplaudits per aquells que suposadament són importants els fa caure en una mena de bufoneria: «La bufoneria és, sobretot, un mecanisme de

defensa psíquica pròxima al servilisme: la impunitat s'aconsegueix afalagant la superioritat dels altres, tot acceptant llurs normes de judici», apunta el sociòleg Rafael Lluís Ninyoles. No oblidem que el bufó era un còmic amb alguna deformació física, a partir de la qual feia riure a senyors i reis. Per la mateixa regla de tres, els estereotips bretons -Manau s'autopresenta com a tribu celta- i el parlar de l'alumnat catalanoparlant i dels afroamericans de l'exèrcit ianqui vindrien a ser defectes ideals per escarnir. Els estats tendeixen a degradar els col·lectius que els fan nosa fent córrer prejudicis. La bufoneria, en aquests casos, va lligada a l'ús grotesc que d'aquests prejudicis en puguin fer els propis afectats.

Arribats a aquest punt, jo em quedo amb un vers de Blai Bonet: «M'estim més plorar de dret que riure d'agenollat». Ω

QUIM GIBERT,
PSICÒLEG

D'escarnis i bufons

L'ANTIFEIXISME A MALLORCA. IX LLIBRE (Les lluites dels anys noranta)

Damià Pons, escriptors mallorquins a Barcelona i la lluita per la unitat territorial i cultural dels Països Catalans

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

La iniciativa del CIM, de l'AELC i del Gremi d'Editors anava enfocada a donar a conèixer al públic del Principat la feina de les editorials mallorquines

La iniciativa del Gremi d'Editors, el Consell Insular i l'Associació d'Escriptors en Llengua

Catalana encetada l'any 1997 amb el viatge de Damia Pons, Francesc Moll, Miquel López Crespí, Tomeu Fiol, Damia Pons i Xesca Ensenyat a Barcelona anava en la línia de d'acostar els nostres autors als lectors del Principat. En Damia Pons, aleshores Conseller de Cultura del CIM, era ben conscient del problema d'esquarterament dels Països Catalans, de les dificultats per a bastir un "mercat comú" de la cultura catalana.

La iniciativa del CIM, de l'AELC i del Gremi d'Editors anava enfocada a donar a conèixer al públic del Principat la feina de les editorials mallorquines i, més concretament, ajudar a rompre l'aïllament entre el territori dels Països Catalans. Damia Pons i Francesc Moll recordaren en diverses trobades amb els periodistes que, per exemple, l'any 1996, la desena llarga d'editorials mallorquines editaren uns quatre-cents títols, dels quals dos-cents cinquanta van ser en català, cent en castellà i cinquanta en altres llengües. Cada any es constata que la presència i difusió d'aquesta producció al Principat és pràcticament nul·la. Els membres de l'expedició de polítics, escriptors i editors mallorquins analitzaren la situació d'esquarterament de la nostra cultura i els problemes d'incomunicació cultural entre els diversos territoris catalans. Per a editors, escriptors i polítics l'esquarterament dels Països Catalans fa que la feina dels més de seixanta autors illencs de l'AELC i la feina de més de deu editorials mallorquines sigui pràcticament desconeguda al Principat, País Valencià i Catalunya Nord.

El diari Avui (5-VI-97) recollia, en una crònica del periodista Ignasi Aragay, les declaracions dels intel·lectuals mallorquins: "Les causes [del desconeixement de la producció literària illenca al Principat] són diverses. D'entrada, hi ha la saturació general de les llibreries per la constant allau de novetats. També pesa la debilitat empresarial d'unes editorials autòctones que sovint no passen de ser empreses familiars. En català, les més fortes són la tradicional Moll (40

títols a l'any) i la jove Di7 (25). Toni Pons, editor de Di7, dona la visió optimista: 'No fem tiratges menors de 1.000 exemplars i un 40% de les nostres vendes les fem a Catalunya i València'.

'Una tercera causa és l'existència d'un corrent de circulació d'informació de masses en un únic sentit: els mitjans de comunicació catalans, començant per TV3, arriben a les Illes, però no a l'inrevés'.

Com explicava el periodista Bartomeu Picornell en la crònica "Desembarcament literari de López Crespí, Ensenyat i Fiol a Barcelona" publicada en Diari de Balears (7-VI-97): "No existeix una correspondència en la circulació de projectes culturals entre Catalunya i les Illes Balears. Aquesta seria la conclusió dels discursos que el president de la Comissió de Cultura i Patrimoni del Consell Insular de Mallorca, Damia Pons, i Francesc Moll, president del Gremi d'Editors de Mallorca, pronunciaren en una roda de premsa a la Cambra del Llibre de Barcelona. Mentre, la nostra Comunitat Autònoma rep grans quantitats de llibres i escrits procedents del Principat, i això no té camí de tornada, opinen els dos responsables culturals

'Per començar a solucionar el problema, el Gremi d'Editors, el Consell Insular i l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana havien organitzat diversos actes a Barcelona: una roda de premsa, a la qual assistiren molts de mitjans de comunicació, i dos estands a la Fira del Llibre amb producció dels escriptors balears.

'D'altra banda, l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana havia seleccionat tres escriptors per promocionar-los a Barcelona. Es tracta de Xesca Ensenyat, Miquel López Crespí i Bartomeu Fiol, (aquests dos darrers col·laboradors habituals de Diari de Balears), que també intervingueren a la roda de premsa".

L'Avui es feia ressò d'unes importants declaracions de l'editor Francesc Moll

En el diari Avui (7-VI-97) i sota un gran titular que deia "Els editors de les Illes volen una política comuna de promoció del llibre en català" s'evidenciava la reivindicació d'escriptors, polítics i editors mallorquins demanant una política comuna de promoció del llibre en català capaç

Miquel López Crespí, Antònia Vicens, Damia Pons i Xesca Moll preparant el "desembarcament dels escriptors mallorquins al Principat".

d'aglutinar la producció editorial dels Països Catalans.

L'Avui es feia ressò d'unes importants declaracions de l'editor Francesc Moll en aquest mateix sentit: "Francesc Moll considera que és necessari trencar l'actual situació per la qual els escriptors que viuen, treballen i editen a les Balears són pràcticament desconeguts pel públic català. Segons Moll, 'l'important seria que es pogués editar amb les mateixes possibilitats de difusió per a tothom'. El responsable de l'Editorial Moll creu que la Generalitat catalana hauria d'exercir de 'cap i casal' d'aquesta política comuna".

D'aquesta anada a Barcelona record especialment la meva darrera conversa amb l'inoblidable company de dèries literàries Jaume Fuster, amb el qual he compartit tantes idees comunes quan a la concepció de la literatura i a la lluita pel nostre redreçament nacional i social.

En Jaume havia donat tot el seu suport a la iniciativa del CIM, del Gremi de Llibreteres i de l'AELC, de la qual era president. Parlant de la marginació de l'escriptor mallorquí al Principat, Jaume Fuster va declarar (vegeu diari Última Hora de 7-VI-97): "A Mallorca hi ha molts d'escriptors que, pel fet de viure i publicar a les Illes, són poc coneguts en el Principat malgrat tenir una obra literària extensa i d'elevat nivell. Aquest fet no s'esdevé amb els escriptors mallorquins que viuen a Barcelona. El problema només es pot resoldre potenciant els contactes entre els escriptors mallorquins i

el públic català. Per això des de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana de les Balears s'ha pensat a organitzar aquesta trobada".

Amb n'Andreu Sotorra, en Jaume Fuster, en Pere Muñoz i els altres membres de l'"expedició" mallorquina anàrem a dinar a un restaurant proper a l'indret on el Gremi d'Editors havia muntat la paradeta. A l'horabaixa hi havíem de ser tots per signar els nostres llibres. En Jaume em deia que segurament va voler ser escriptor des de la infància. Explicava que, anant i venint d'escola, amb els companys del barri, els contava munió de faules; ja s'encetava la seva vocació literària. Després varen ser les redaccions escolars, les primeres col·laboracions en una revista d'ex-alumnes del col·legi, més tard Presència i el primer llibre, una Breu història del teatre català, publicada l'any 1967. El 1971 surt la primera novel·la: Abans del foc, un relat generacional sobre les lluites universitàries, la presa de consciència política i els inicis d'escriptor. L'any següent s'edita De mica en mica s'omple la pica, la seva primera novel·la policíaca i un petit clàssic contemporani. A partir d'aquest moment la producció literària de Jaume Fuster s'amplia i es consolida arreu dels Països Catalans. És traduït al francès, a l'anglès i a l'italià. S'editen (entre molts d'altres llibres): La corona valenciana (1982); L'Illa de les Tres Taronges (1983); Les cartes d'Hércules Poirot (1983); Les claus de vidre, L'anell de ferro; La matèria dels somnis; Sota el signe de sagitari; Quan tras-

lladeu el meu fèretre... Casat amb l'escriptora Maria Antònia Oliver, Jaume Fuster residia a Barcelona i feia llargues estades a Bianiali (Sencelles).

Una mica desencisat de com havia anat la reforma del sistema de dominació de la burgesia (1975-78), enyorava amb tota la seva força sentimental els anys de lluita per l'autodeterminació dels Països Catalans

L'any 1976 havia guanyat el Premi Ciutat de Palma de novel·la (Tarda, sessió contínua, 3,45) i el de la Crítica del Serra d'Or de traducció de novel·la (Bella del Senyor). Per a Jaume Fuster, lluny de certes "exquisitats" dels "elegits", la literatura -m'ho deia fa uns anys en una conversa de tarda plujosa, en el Bar Bosch de Ciutat-, era una doble professió: professió de fe en les paraules per a contar històries i professió-ofici per a guanyar-se la vida. Escriure era el seu sistema personal de comunicar-se amb els altres i amb ell mateix, de proposar-se i proposar-nos jocs que ens alleugerissin la vida honorablement i d'exorcitzar els seus dimonis personals i col·lectius. Es confessava terriblement influït pel maig del 68, com (matissava) per la màgia (mitificada després) dels seixanta. I els noms que sempre

sortien dels seus llavis, en parlar d'autors estimats, eren, sense dubtar ni un segon, Hammett, Green, Tolkien, Pedroló, Joan Fuster, Maria Aurèlia Capmany... I no negava la influència decisiva que, en la seva obra, havien tingut les lluites d'alliberament nacional de tots els pobles del món, l'acció política dels radicals italians, dels verds alemanys...

Una mica desencisat de com havia anat la reforma del sistema de dominació de la burgesia (1975-78), enyorava amb tota la seva força sentimental els anys de lluita per l'autodeterminació dels Països Catalans. Ell, que havia treballat intensament en el Congrés de Cultura Catalana (del qual ens deixà un magnífic reportatge històric: El Congrés de Cultura Catalana, Laia, 1978), pensava que seria útil tornar a les resolucions d'aquest històric Congrés i no se'n podia avenir de les renúncies dels nostres escriptors que aleshores havien lluitat per anar bastint una literatura nacional-popular. Opinava que mai com fins ara no havíem patit una agressió espanyolista tan forta, fins i tot des de l'interior de les nostres files. Sovint, duit per un cert pessimisme lúcid, confessava que vivíem una època de confusió ideològica que fa difícil veure la llum. Aleshores, en arribar aquí, et mirava de fit a fit i, per no desanimar-

te encara més, concretava, sorneguer: "Ja saps que la creació és dubte, confusió, caos. Potser per això aquesta pot esdevenir una bona època per a la creació literària. El temps -i els crítics, ai las!- ens ho diran".

D'aquell viatge a Barcelona record a la perfecció les assenyades intervencions en defensa de la unitat cultural dels Països Catalans que va fer Damià Pons

D'aquell viatge a Barcelona record a la perfecció les assenyades intervencions en defensa de la unitat cultural dels Països Catalans que va fer Damià Pons. En Damià, com va recollir la premsa de Barcelona en el seu moment, no tengué pèls en la llengua a l'hora de criticar la manca de sensibilitat de les autoritats polítiques del Principat en el moment d'establir, ampliar i consolidar vincles de tota mena amb les altres terres catalanes. El diari Avui (5-VI-97) recollí les queixes d'en Damià: "Damià Pons, el representant més nacionalista del govern de centre progressista que hi ha al capdavant del CIM, es plany que malgrat els anys transcorreguts, les Administracions catalanes i balears hagin estat incapaces de promoure intercanvis que fessin possible passar de l'evidència d'una llengua comuna

a la creació d'un mercat cultural unificat. 'A Mallorca rebem la cultura que es produeix a Catalunya però no existeixen mecanismes de reciprocitat'", constata Pons.

En el fons, l'anada d'intel·lectuals mallorquins al Principat era l'expressió pràctica de les ganes de lluita, per part dels qui hi anàrem, en el camí de fer passes per refer les terres catalanes, avançar en la unitat política i cultural d'un país esquarterat pel centralisme espanyol i francès.

La iniciativa de l'AELC i de Damià Pons (amb l'estreta col·laboració del Gremi d'Editors) permetia als tres autors escollits per anar a Barcelona (Fiol, López Crespí, Ensenyat), rompre, per un dia, el mur de silenci que sovint hi ha en relació amb els autors i les obres que no s'escriuen a Barcelona. El diari Avui de 7-VI-97 va recollir algunes de les nostres declaracions: "Els escriptors mallorquins presents ahir a Barcelona van reconèixer aquesta situació de no-reciprocitat però van remarcar també la gran activitat literària dels últims anys a les Illes. [] Miquel López Crespí, un dels escriptors que més premis ha guanyat arreu dels Països Catalans, va assegurar que no ha tingut mai 'sensació d'aïllament'. El prolífic escriptor és autor de llibres com Històries del desencís o L'Antifranquisme a Mallorca". Ω

Ses patates

Bé, com que m'han enredat (o enxerxat), per dir qualque cosa, a sa pàgina aquesta que diuen que tenen es quatre urbanites companys que tot es dia estan xipu xapo a s'internet aquest, i que no viuen ni fan res; estan com a embambats es joves d'avui...

Bono, com deia, si sa tècnica és irremeiable, almanco xerrarem de coses sèries (o serioses), com pot ser per exemple sa patata. Sí, s'humil patata, que pot semblar cosa de broma però és un tema de dalt de tot.

Per sembrar ses patates, s'ha de fer un clot com a mínim de dos pams a sa terra. Sí, no te n'enfotis, no, urbanita, que no en tens ni idea. Tu d'aparatos d'aquests en sabràs molt; ara de com sembrar patates, res de res, melao!

I per no tenir rovell, s'han de regar només quan hi ha humitat, si es volen banyar ses fulles. Ara bé, quan ja en tenen de rovell, l'únic que es pot fer és collir-les el més prest possible, perquè ja no creixeran més, i com més temps estiguin, més magres seran, ses punyeteres.

Les heu de sembrar per Sant Miquel (finals de setembre). I plantau-les bastant separades,

perquè si una agafa una malaltia no pugui empeltar ses des costat.

A s'hivern, lo millor és bullir-les amb pell per no perdre sa part que s'endú es guinavet, ja que en s'hivern hi ha poques patates, i s'han d'aprofitar al màxim. S'aigua bullida de ses verdures, o patates sense sal, serveix per regar. És una aigua molt bona, perquè no te calç. Jo l'empr sempre i tot va desastres de bé. Si sa truita de patata la fas amb patata bullida, estalvies oli.

Sa patata blanca, és poc gustosa, farinosa, encara que és bona de coure, i a jo no m'agrada gens, i a més és forastera. Aquí sempre havíem tingut només patata vermella, que és molt més gustosa i consistent i no es fon; a jo m'agrada desastres i l'empr per a tot.

Ses patates tendres són molt igualides, i a més ara són cares. I pensar que abans es bullien, es capolaven i servien per menjar als porcs, i en canvi ayui en dia, per Nadal, són caríssimes!

On has sembrat ses patates, has de deixar descansar sa terra, i després has de sembrar coses que surtin per amunt (no cap avall de sa terra). Mentrestant pots sembrar lleguminoses,

Allò que a Maó en diuen dolces i a Alaior guixons, as Migjorn en diuen patates (dita tradicional)

sobretot faves.

Sa fulla de sa patata mesclada amb herba de judiu (fulla d'una planta que surt a sa paret seca, blanca i grissosa, molt petita), serveix per fumar (i col·loca molt).

Per conservar ses patates collides, es poden posar en terra a un lloc ventilat. Poden deixar-se damunt ratjoles d'argila, però mai damunt un lloc que no transpiri (ciment, etc). També es poden posar pólvores per no treure brua (açò cadascú que faci el que li sembli, ara les pólvores sempre són un additament artificial...).

Ses patates verdes (que han guaitat), al contrari de lo que pensa molta gent, no són tòxiques, i es solen emprar per fer purès junt amb ses rompudes, i si és hivern, mesclades amb ortigues (de terra) sense espigar.

Si ses patates han tret brua i ja no tenen remei, amb sa brua ben picada, fulles de raveguí o ràvec, escaldades, un allet i un

ou batut, podeu fer unes bones croquetes de dalt de tot. Bo i barato (açò és reciclar!).

El que està clar és que és millor una bona cavada que una bona regada. I que per recollir-les mai no s'ha d'emprar un càvec, sinó un gavilà. I sa terra ha d'estar flonja i ben nodrida. Tot açò dit abans no és aplicable en es monyaco, encara que és una planta molt semblant d'apariència, però que no pertany a la mateixa família.

Per no engreixar, el que heu de fer és no mesclar mai patates amb gra; per exemple, no mesclar patates amb pasta, ni amb pa, etc., per tant, si no voleu

engreixar, no mengueu mai un "bocata" de truita de patates.

RECEPTES RECOMANADES PER GAUDIR DE LA PATATA

- Patata amb mongeta tendra, amb amanida de ceba blanca i tomàtic pelat i madur.
- Patata as forn amb calamars plens, amb tomàtics de tres cantons, amb all i julivert i pa rallat.
- Patates viudes, fetes amb patates tendres vermelles.

Bé, no sé què més dir sobre aquest tema. Només em resta dir-vos que fruiu d'aquest tubèrcul i a rebentar de salut Ω!

prou agressions
dels estats espanyol i francès
a la nostra llengua

Volem viure plenament

EN CATALÀ

PLATA
FORMA
PER LA
LLINGUA

¿Vols deixar de beure?
PODEM AJUDAR-TE
Tel: 616 08 88 83

Alcoholics Anònims

PETITS ANUNCIS

BORSA
IMMOBILIÀRIA

Traspàs saló de bellesa-perruqueria al carrer Antic a la zona dels molins de Santa Catalina, completament equipada. Tel. 971 739 940-609 783 949

Es lloga tercer pis a sa Pobla, completament equipat en lloc cèntric. 120 m2, cuina, bany, saleta gran menjador, 2 dormitoris dobles i un individuals, balcons... Tel. 652 225 818 - 971 547 823.

Venc a ses Rotes d'Alaró adossat forrat de pedra. Tres dormitoris, tres sales de bany, saló amb xemeneia. Vistes molt bones i molt de sol. Portassa per a dos cotxes i traster. Preu 420.710 €.

A Binissalem, venc casa. Dues altures, 12 metres de façana, 3 dormitoris, 1 bany, terrassa, garatge, porxo, jardí. Opcional caseta de convidats. 144.243 €. Cèntric. Tel. 661 427 008.

Colònia de Sant Jordi. Venc taller nàutic 360 m2. Amb vivenda de 80 m2. Tel. 658 846 065.

Binissalem. Ven casa dues altures, dos dormitoris, cuina amoblada, bany, porxo, terrassa, portassa i pati. 144.420 €. Tel. 661 427 008.

Binissalem. Traspàs bar al carrer del Fang, completament equipat i pantalla de cine amb tot l'equip de projecció. Tel. 667 516 011 - 600 443 924.

Particular ven estudi-apartament de 35 m. a Cala Pi, moblat i en perfecte estat. Zona tranquil·la, aparcament i jardí comunitari. Petita comunitat i vistes a la mar. Poques despeses. Tel. 699 212 404.

Es lloga pis al carrer del Corall, 13. Zona tranquil·la a s'Arenal. Moblat, 3 dormitoris, cuina menjador, bany, dutxa, gran sala amb foganya, 2 terrasses, jardí, garatge opcional, a 80 metres del bus i 200 de la platja. Tel. 696 751 319.

Venc àtic, Aragó-Via Cintura. 100 m2. + 60 terrassa, moblat, aire condicionat, fred i calor. Molt solejat, 3 dormitoris, 2 banys complets (un en suite) armaris emportats, cuina amb vitroceràmica i electrodomèstics, pocs veïnats, garatge, ascensors, climallit i persianes mallorquines d'alumini, Envelats. 33 milions de pessetes. Tel. 971 474 046.

SERVEIS
PROFESSIONALS

Leo Casanova. Tarot, massatges curatius, medicina natural. Marqués de la Font Santa, 6-2. Cita prèvia. 670 067 314

Duet de cançons en català s'ofereix per tocar arreu dels PPCC, Bústia Postal 223 de Torredembarra. El Tarragonès, 43830 jtp://paisos-catalans.org// tres.

Comunions, festes. Gran espectacle de pallassos en català. Tel. 677 898 462.

Comunions, festes. Gran espectacle de Màgia en català. Tel. 658 117 262.

Mallorquina de 52 anys responsable i no fumadora s'ofereix per fer companyia a senyora, també a hospitals per hores. Tel. 666 212 404.

Al.lota de 21 anys, cerca feina pels caps de setmana. Experiència en bar/restaurant. Vehicle propi. Zona nord de Mallorca, pla i raiguer. Maria Magdalena. Tel. 651 779 659.

PERSONALS

Als Països Catalans es fa molt bona música, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes: si sommieu en una nació lliure, plena de música catalana i vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Bústia postal 1792-07080 Ciutat.

Capritxós, especial, diferent i atractiu jove de 30 anys, cerca dona intel·ligent que vulgui companyia, carícies, massatges i sexe durant les seves estades al Principat. Tel. 907 843 901

Naturalesa, el mar, la muntanya, un cafè... si ets dona atractiva i divertida t'he de conèixer urgentment. Bústia postal 1174-07080 Ciutat de Mallorca.

Noi de 24 anys, independentista i romàntic, coneixeria noia de similar edat, soltera de Girona per sortir a cinema i platja. Carles Llovers. Rocacorba, 15 Vilablareix 17180

Cerc femella per festejar fins al 40 anys. Òscar Pujol. Blanquerna, 58 07010 Ciutat de Mallorca.

Som na Lledoneta Tàrrega tenc 16 anys i m'encantarà intercanviar correspondència amb al.lots nacionalistes mallorquins, menorquins o eivissencs. Lledoneta86@hotmail.com o a l'Avinguda de Barcelona. Urb. Vilamar, 50 * 12.560 Benicàssim

Anoia mallorquina, de 21 a 40 anys, s'ofereix home maldur universitari, per les seves estades a Barcelona. Seriositat. Tel. 619 979 762 de 19 a 21 hores dies feiners.

COMUNICATS

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres a tot aquell que els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Bústia postal 15.071 de Barcelona 080080

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana, i rebre els nostres butlletins, escriviu a: JERC, Santiago Russinyol, 1. Àtic 07012 Ciutat de Mallorca.

Acció Cultural del país Valencià és a Internet. ACPV@servicom.es

Subscripció gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. El llaüt de Xàbia. Bústia postal 53 Xàbia 03730. Patrocinat per l'Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalusa. Llengua (Ensennians a distància de la Yenwa Andalus) P. Pedro Romana, 1-4-2 -14007 Còrdova.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet. http://www.estelnet.com/lluita

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C.S.C * 934 411 188

Si vols rebre l'Euskararen Berripera (en foraster) gratuïtament escriviu a: Hitzkunta Politikaroko. Wellingtono Dukea, 2- 01020 Vic-

toria Gasteiz.

A tots els valencians que vulguin contribuir a la reconstrucció nacional del País valencià, l'associació cívica Tirant lo Blanc us espera. Són els nacionalistes valencians. 963 879 408

El Call, la revista dels jueus dels Països catalans és a internet. http://www.fortunecity.com/victorian/coldwater/252.

Escaiola, figures de tota classe: naixements, angelets... Som artesà, preus sense competència, ofertes periòdiques. Em trobareu a les principals fires de Mallorca tota, i al tel. 971 294 444.

Des de l'Arxiu de Documentació i Propaganda Política-ADP estam fent un gran fons documental de la propaganda editada pels partits polítics, sindicats i moviments socials. Si teniu per casa adhesius, calendaris de butxaca, targetes reivindicatives... que no les faceu servir ens les podeu fer arribar a: ADP Ap. de Correus nº 1.106 07080 Ciutat de Mallorca. Correu elec.: adp@mallorcaweb.net. Disposam d'un fons de material repetit per intercanviar amb altres arxius o particulars interessats.

BORSA DEL
MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, vengui i en parlarem. Agència oficial Renault. 971 413 867 Son Ferriol.

Venc ciclomotor Mobilette Rural, primera mà, 5 anys. 390 euros. Tel. 655 417 727. Joan, sa Pobla, horabaixes.

VENDES

Venc taula de cuina 80 x 80 i 4 cadires, tot de fusta del nord a estrenar, 290 €. Tel. 661 872 342.

Particular ven estudi/apartament 35 m2. a Cala Pi amb perfecte estat a moblat. Zona tranquil·la, aparcament i jardí comunitari. Comunitat petita i viestes a la mar. Poca despesa. Tel. 669 212 404

Mobles estil modern de menjador. Taula grossa i 6 cadires. \$21 €. Tel. 661 427 008

Ven moble de rebedor amb 2 cadires estil classic. 120 €. Tel. 616 427 008.

Particular ven estudi moblat a Cala Pi. Vistes a la mar, terrassa de 6 metres, tranquil, jardí comunitari, aparcament. Tel. 666 212 404

Venc vidre per a taula 180x90. Cantons rodons totalment ulselat. 120 €. Tel. 971 445 183.

Venc entradeta: moble llarg, dues cadires i raconera. Tot nou. 115 €. Tel. 661 427 008.

Es ven en el terme municipal de Lloseta, casa senyorial d'uns 300 m2. amb varies habitacions, salons, cuina, soterrani amb celler, amples jardins amb arbres fruiters i palmeres. Solar de 1.200 m2 dels quals afectes de cadastre són 5 solars. Abstenir-se immobiliàries. Tel. 649 656 159.

Es ven amarrament 8x3 a Port Portals. Siutació escollera. Fàcil aparcament. Tel. 971 232 260 - 667 604 104.

Es ven nínxol nou al Bon Assossec. 1'88 m2. 3.000 €. Escripura i impostos a càrrec del comprador. Tel. 971 735 439.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

Nom.....DNI.....

Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:

L'ESTEL. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

Necessitam comercials arreu de la nació catalana i especialment a Eivissa i a Menorca.
Telefonau-nos a l'Estel.
Tel. 971 265 005

No t'aturis mai

No t'aturis mai
Caminant que camines,
De la Terra Promesa
On la humanitat contempli
La definitiva entesa.

La teva ciència
Són les teves passes
Quan decidit avances
A la requesta
Del lloc on es troben
Els somnis de pau
De la gent noble i sàvia.

La veritat que estimes
És la teva esperança
Valent, vols trobar-la
En les paraules
De pedres antigues
Que els ancians deixaren.

Més no imagines
Que les coses vives
De sempre i d'ara
Hi veuràs la clau
Del punt de trobada.
On els cors de cristall
Festejaran l'albada ☺

Ferràn Margarit

LA NOSTRA CUINA

Panades de Pasqua

La pasta

Ingredients:

100 gr. de llard, dos gots petits d'aigua tèbia, dos d'oli, un rovell d'ou, un tros de llevat de forner (com una nou) i 500 gr. (aproximadament) de farina fluixa. La fórmula tradicional era amb 200 gr. de llard, una tassa d'oli, una tassa d'aigua, un rovell d'ou i farina, però embafa més.

Preparació:

Es fa escalfar l'aigua, així s'estovarà el llard. Es posa en un plat gros i s'hi barregen l'oli, el rovell d'ou i el llevat. Es remena bé i s'hi va afegint farina fins que la pasta ja no s'agafi als dits. Es deixa reposar una estona. Es formen unes cassoles d'uns 15 cm. de diàmetre, amb les parets ben primes. Si no s'aguanten, es torna a pastar afegint-hi una mica de farina.

També cal formar uns discs de pasta per tapar cada cassola.

Els farciments

Es poden farcir de diverses maneres:

- Amb carn; magre de porc o carn de xai, tallada a daus petits i marinada durant la nit amb sal i pebre negre. A cada panada s'hi posa, a més, uns quants daus de cansalada i una ditada de sobrassada.

- Amb pèsols crus i un pensament de ceba (poquíssima) picada, també marinat, tot, durant la nit amb oli, sal i pebre negre. Uns quants daus de cansalada i una ditada de sobrassada, també.

- Amb pèsols i tonyina en conserva, amb pèsols i carn, o viceversa, segons les proporcions.

Es posa el farciment i es tapa cada panada amb un disc de pasta. Es tanca amb pessics cargolats a tota la vora. Cal fer una punxada o dues a la tapa per a què desvaporin. Si se'n fan amb més d'una classe de farcit, es marquen amb un retalló de pasta de forma diferent per a cada farciment, damunt la tapa, per poder conèixer-les.

Coques salades mallorquines

La pasta

Ingredients:

Un got d'aigua tèbia, tres quarts de got d'oli, un tros de llevat de forner (com una nou), un rovell d'ou i farina fluixa. També s'hi pot posar una cullerada de llard.

Preparació:

Es fa un pou amb una mica de farina i s'hi posen els altres ingredients. Es treballa molt poc, el mínim per a que lligui i afegint-hi la farina imprescindible per a què la pasta ja no s'agafi als dits. S'estén sobre una llauna, fregada amb oli, deixant-la tan prima com es pugui. No es deixa llevar, es guarneix de seguida i s'enforna a 180°C.

Els guarniments

1) Coca de trempó

Ingredients:

Ceba, pebrot verd i tendre, tomàquet, sal, oli i pebre. S'hi

pot afegir alguna tàpera, miques d'anxova, etc., al gust. Es pot menjar acompanyada de raïm.

Preparació:

Es deixa marinar tota la nit, amb sal, la ceba, trencada a trossets. Quan ha deixat anar tota l'aigua, s'espremen fins que quedi ben escorreguda. Si ha quedat massa salada, s'esbandeix i es torna a espremer. Es trinxen el pebrot verd i una mica, no gaire, de tomàquet pelat. Es barreja tot i s'amaneix amb oli i pebre negre. S'escampa per sobre la pasta i s'enforna.

2) Coca amb pebres

Ingredients:

Pebrot escalivat, all, julivert, oli i sal. Si es vol, uns daus de pernil.

Preparació:

Es guarneix la pasta amb tires primes de pebrot escalivat i s'hi tira al damunt all picat i julivert, bastant, també picat. S'hi posa el pernil i s'amaneix amb sal i oli. S'enforna.

3) Coca amb verdura

Ingredients:

Bledes, ceballots o ceba, all, julivert, pebre negre, pebre vermell, oli i sal.

Preparació:

Es posen a marinar les bledes trinxades i sense tronxos, junt amb un menat de ceballots o una ceba, també trinxat, amb sal, tota la nit. S'espremen bé fins que quedin escorregudes i si queden massa salades, s'esbandeixen i es tornen a espremer. S'escampen sobre la coca i s'hi posa l'all picat i el julivert, bastant, també picat. S'amaneix amb oli, sal, pebre negre i pebre vermell i s'enforna.

4) Coca de peix

És la mateixa coca amb verdura, afegint-hi peix. Si es vol fer amb arengada, després d'escampar la verdura, es guarneix amb trossos d'arengada; també es pot fer amb mussola o amb gatina. Llavors, cal marinar prèviament el peix amb oli i sal, durant una estona. També es pot fer amb peixó (alevins de peix i de gamba) o amb peix petit (sonsos, burrets, etc.); en aquest cas, cal vigilar amb les espines.

5) Espinagrada

Ingredients:

Les mateixes verdures de la coca amb verdura i, a més, espinacs i bitxo. De tall, s'hi pot posar anguila o llom.

Preparació:

Es marinen les verdures i s'escorren com per a la coca de verdura. L'anguila o el llom, tallats a trossos, s'amaneixen com per a la coca de peix.

Es posa la verdura i el tall sobre el centre de la pasta i es plega, com qui fa un paquet. També es poden fer dues parts iguals de la pasta, una a sota i l'altra a sobre de la farsa i tancar-ho pessigant les vores. Si se'n fan de les dues menes, o de més picants i de menys, cal marcar-les amb un retalló de pasta, per conèixer-les. S'enfornen.

S'ARENAL DE MALLORCA

Fa 18 anys que en Gustav Wolter de Luxemburg va fixar la seva residència al carrer Villa Garcia de Arosa a les Meravelles de s'Arenal. De jove fou director d'una companyia d'electricitat. Tel. 971 260 193

Na Jeni Robles i na Vanessa Jiménez acaben de fer-se càrrec de la Perruqueria Maryllú al carrer de la Mar Jònica de les Meravelles. Ara se diu LA PELU, i està molt bé. Tel. 971 263 014

Fa 23 anys que l'apotecari Pere Poblador de Llucmajor va obrir l'Apotecaria Poblador a l'Avinguda de son Rigo de les Meravelles. Tel. 971 261 432

Fa 7 anys que n'Aina Siquier amb la seva filla Margarida, regenten l'Hotel Nets al carrer Villa Garcia de Arosa de les Meravelles. Son pare, en Joan Siquier va obrir aquest establiment l'any 1975. Són 96 places ocupades majoritàriament per alemanys. Tel. 971 490 340

És en Valentín Bário de Zamora. Fa 30 anys que va venir a s'Arenal on feu feina durant molts d'anys a la Discoteca Zorbas i a la Kiss. Ja fa temps que va obrir la botiga Manhattan a l'avinguda de son Rigo de les Meravelles que regentava la seva dona. Ara, també hi fa feina. Tel. 971 265 073

Fa 18 anys que na Kety Salvat regenta la botiga de moda d'Eivissa Kety's a les Meravelles de s'Arenal. Tel. 971 744 547

McDonald's cedeix a les pressions dels catalans

La notícia va saltar de seguida a tot arreu. La filial francesa de l'empresa americana (i globalitzadora) McDonald's, havia tret les noves hamburgueses de l'estiu amb el nom de 'Cataluña' (sí si... amb enya).

El menú 'Cataluña' donava dubtes respecte la catalanitat del menjar, ja que estava format per pa focaccia, formatge fos, tomàquet, enciam i salsa 'Costa del Sol'.

Ara bé, per acabar-ho d'arrodonir, la promoció d'aquesta oferta inclosa dins la campanya 'Viva España' de McDonald's, estava envoltat de sevillanes i castanyoles...

És per això que després d'una protesta de l'associació Juvent Nord Català (propera al Bloc Català), la notícia va aparèixer a diversos diaris d'arreu del món, gràcies a l'agència de premsa AFP.

És per això que avui, després d'aquesta monumental errada, el responsable regional de McDonald's francès, ha fet retirar els cartells incriminats i assegura que té la intenció de promoure la llengua catalana en els establiments de Catalunya Nord. A veure si és veritat...

Una cosa està clara... Un cop més, les protestes han servit d'alguna cosa!

Re: McDonald's cedeix a les pressions dels catalans

Doncs per desgràcia encara surt a la pàgina web del mcdonalds de l'estat francès. Si es veritat que es fan enrra que la treguin. I per cert es una república no crec que sigui molt lògic posar crits procedents d'una època feixista (que encara continua) d'un país. Em refereixo al "viva espanya". Es hora de demanar que treguin aquesta merda.

[Respondre]

Personalment no penso ficar mai els meus peus en un Mcmerda d'aquests encara que m'atenguin en català de nivell j. I pel que fa a la seva espanyolització i folklorització del català és el mínim que podem esperar d'empreses que viuen de la homogeneització cultural (sobretot gastronòmica en aquest cas) en un capitalisme global que tendeix a eliminar les diferències (com quelcom de no rentable, no perquè cregui que tots som iguals) en favors d'una única cultura universal feta arran d'inversemblants barres de tòpics i estereotips. Així rebentín!

[Respondre]

I apart, el menjar de segona que ens donen al MC. Donalds, que ja és vergonyós...

Però les grans multinacionals van aprenent a no trepitjar el poble català... Ja els hi està bé! Ω

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom

Adreça

C.P. Població

C.I.F. Tel

M'interessa una subscripció

C/c o llibreta núm.

Codi Entitat	Codi Agència	D.C.	Número de Compte

Se subscriu **L'ESTEL** per un any prorrogable si no hi ha ordre en contra i per un import de 35 € anuals

Signatura:

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca**